

edebiyat dergisi

kuzey yıldızı

bederi: 1.500.000 TL

sayı: 7 mart/nisan 2003

ISSN 1303-3476

İÇİNDEKİLER

- 02 Sen Gelirsin Aklıma – Aziz Kemal Hızıroğlu
03 adı içinde karışık kumral bir azat ya da
bir yazının sarkaç çağrışımları – Zeynep Derya Kasar
04 Suna'ya Dörtlükler – Osman Serhat Erkekli
05 Sığın(m)ak – Zafer Yalçınpınar
06 Söyleşi: Vecdi Çıracıoğlu
09 bulutların sözü geçtiğinde – Özgür Macit
10 Kimin İçin Eleştiri? – Kemal Gündüzalp
12 Parafı Kim Vurdu? – Aforizmalar – Polat Onat
Eter – Emrah Altınok
13 Ekmek Arası Patates – ikinci ruhla pisuar buluşmaları I – Özge Dirik
14 Yazarlar ve Ütopya – Henri Barbusse (Çev: Sevgi Tamgüç)
16 Barış İçin Dört Dize – Saygın Akbaş, Nebahat Akın, Bahar Mucuk Aklan, İlhan Atasoy, Erol Ateş,
Mevlüt Aşar, Cengiz Bektaş, Cenk Bölük, Furkan Cumhur Çakır, Dinç Çoban, Arzu Çur, Sedat Demirkaya,
Özge Dirik, Tülay Esat, Aylin Göke, Kemal Gündüzalp, Ömer Faruk Hatipoğlu, Tayfun Işıldar,
Sebüktay Kaan, Can Kara, Vedat Kamer, Serdar Koçak, Mustafa Köz, Mehmet Koz, Deniz Kum,
Sabahittin Kurtuğlu, Özgür Macit, Yusuf Kemal Metin, Ulaş Nikbay, Yavuz Nufel, Zerrin Oktay,
Polat Onat, Fatih Özcan, Şakir Özüdoğru, Gökçe Polatoğlu, Ümit Şener Ta, Özgün Ulusoy,
Cem Uzungüneş, Halim Yazıcı
20 Yolda – Arzu Çur
24 Sütüşi – Murat Sayım
dörtlük – Baran Esmer
25 Sevilmeyen – Erkan Doğanay
26 Zaman Aşan Sevgiler – Sedat Demirkaya
Yollar Fasilası – İlker Balkan
25 Mendiller Kuruyor – Şakir Özüdoğru
Aşk – Ergür Altan
Belki Tekrar – Hakan Kurioglu
28 Kolibri – Pelin Erdoğan
29 Yalansız Aşkların Dolmuşu – Tolga Yıldız
Siyah Sımsiyah – Ali Murat Irat
30 Adından Utanan Çocuk – Betül Dunder
31 Mektup – Sinem Şık
32 Sığ Rüyalara – Ulaş Nikbay
Hüzünlü Şiirler / 7 – Nurullah Can

Fotoğraflar: Zafer Yalçınpınar (Kapak, 5, 23, 28), Gülenay C. (6), Wolf Kettler (11), Sean Sutton (17, 18), Tayfun Işıldar (24, 30), Erdal Ateş (25), Gürtuğ Peker [gpeker@ttnet.net.tr] (26, 32), Banu Akın [banuakin@kuzeyyildizi.com] (27)

YAZARLAR

Ali Murat Irat (Ali.M.Irat@pharmacy.ankara.edu.tr), Arzu Çur (arzurur@kuzeyyildizi.com), Aylin Göke (yarim_ekmek@myynet.com), Aziz Kemal Hızıroğlu, Bahar Mucuk Aklan (baharmucuk@hotmail.com), Baran Esmer, Betül Dunder (bedun7@myynet.com), Can Kara (daisyblack@hotmail.com), Cem Uzungüneş (cemuzungunes@hotmail.com), Cengiz Bektaş (bektas_cengiz@hotmail.com), Cenk Bölük (cenk@barannakliyat.com), Deniz Kum (izmirli2002tr@yahoo.com), Dinç Çoban (dincoban@yahoo.com), Emrah Altınok (emrahaltinok@yahoo.com), Ergür Altan (haziran@myynet.com), Erkan Doğanay (erkandoganay@hotmail.com), Erol Ateş, Fatih Özcan (fatihozcan@kuzeyyildizi.com), Furkan Cumhur Çakır, Gökçe Polatoğlu (prensese@kuzeyyildizi.com), Hakan Kurioglu (elifhakann@myynet.com), Halim Yazıcı (halimyazici@hotmail.com), İlhan Atasoy (atasoy_ilhan@hotmail.com), İlker Balkan (ilker_balkan@hotmail.com), Kemal Gündüzalp (gunduzalp@myynet.com), Mehmet Koz (memedkoz@kuzeyyildizi.com), Mevlüt Aşar (MevlutAsar@aol.com), Murat Sayım (myaugury@hotmail.com), Mustafa Köz, Nebahat Akın (akkor@gmx.net), Nurullah Can (nurullah_can@yahoo.com), Osman Serhat Erkekli (osmanserhaterkekli@celiknet.com), Ömer Faruk Hatipoğlu (ofhatipoglu@hotmail.com), Özge Dirik (ozgedirik@kuzeyyildizi.com), Özgün Ulusoy (ozgun_ulusoy@kuzeyyildizi.com), Özgür Macit (macit@kuzeyyildizi.com), Pelin Erdoğan (pelin.erdogan@posta.mam.gov.tr), Polat Onat (polatonat@kuzeyyildizi.com), Sabahittin Kurtuğlu (sabahittin-kurtoglu@t-online.de), Saygın Akbaş (saygin@asia.com), Sebüktay Kaan (sebuktaykaan@chello.se), Sedat Demirkaya, Serdar Koçak, Sinem Şık (denizkumu@hotmail.com), Şakir Özüdoğru (skr420@yahoo.com), Tayfun Işıldar (tayfun_ishildar@kasifkalkavan.com), Tolga Yıldız (y_tolga@hotmail.com), Tülay Esat (Teulay-Esat@t-online.de), Ulaş Nikbay (ulasnikbay@kuzeyyildizi.com), Ümit Şener Ta (usenerta@yahoo.com), Vedat Kamer (vedat@kuzeyyildizi.com), Yavuz Nufel (nyavuz@chello.nl), Yusuf Kemal Metin (kumcetveli@hotmail.com), Zafer Yalçınpınar (zaferyal@kuzeyyildizi.com), Zerrin Oktay (zerrinoktay@huznukomik.net), Zeynep Derya Kasar (zderyak@celiknet.com)

“Şiir neyse odur, anlaşılmasa da, anlaşılrsa da.” – Melih Cevdet Anday (Çerçeve, Nisan 1989)

I / h , a , r , f , l , e , r

Gecenin sessiz karanlığı beni terletiyor. Şakaklarımdan damlayan harfler, kâğıtların masum beyazlığına tecavüz ediyor. Sonra harfler birikiyor ve kelimelere dönüşüyor. Ardından kelimeler birleşerek cümleye teşebbüs ediyor. Yazının armonisi sürekli değişiyor. Her saniye, her dakika, her saat, tik tak, tik tak, tik tak.

Gecenin karanlığında, harfler damlıyor şakaklarımdan kâğıtların masum beyazlığına...

H,a,r,f,l,e,r k,e,l,i,m,e,l,e,r,e k,e,l,i,m,e,l,e,r c,ü,m,l,e,l,e,r,e d,ö,n,ü,ş,ü,y,o,r...

Gece vardiyasında çalışan makineler gibi...

Bir mum var, gece lambasının repliklerini sayıklayan. Emektar mum, masanın sol tarafına dikilmiş, ağlaya ağlaya, tüken tüken çalışıyor. Güzel, nostaljik, derin, ilkel ve sarhoş mum ışığı. O narin mum ışığı... İçimdeki “ben”lerin gölgelerini duvarlarıma yansıtıyor.

“Güneş dediğin kocaman bir mumdur ve bu yazıdaki karamsarlığı ancak güneş aydınlatır!” diye düşünüyorum. Kalemim yere düşüyor, içimden almak gelmiyor.

“Gel” diye bağırırsam, beni işitemez. Güneş ışığı için sabahı beklemek gerekiyor. Güneş ışıkları, şu an beni duyamayacak kadar uzaklarda bir yerlerde dans ediyordur. Ancak yarın sabah seslenebilirim onlara.

Kurallar böyle, yapacak bir şey yok. Ancak diğer insanlar yataklarından kalktıklarında ve hayat başlayınca Güneşi görebilirim. Sabah olunca, işbaşıyapankravatlar, üçtanesibirmilyonişportacılar, Fenerbahçenasılkoydular, üçüncüvitestearabayıkaldıranlar, perdeleriniçokbeğendimler, dolarnekadaroldular, seniseviyorumlar, karıciimbengeldimler, allahrazzıolsunlar, birbardakçaydahalar, ilkersegirmeyelimler, sarmaşdolaşlar, sahildeiçelimler, sigarayıbırakmalısınlar, marsoldunlar, ateşinvarmılar, senmanyakmısınlar başlayınca sesimi duyurabilirim Güneşe.

Kurallar böyle, yapacak bir şey yok. Güneşe söyleyecek birçok sözüm var, ama sabahı beklemem gerek. Sabah olana kadar gecenin sessiz karanlığı beni terletecek ve şakaklarımdan harfler damlayacak kâğıtların masum beyazlığına...

II / yağmur

“Zaman, azaltıcı yönde işlemeyecek bizim ilişkimizde; azaltan isimlerdir.” – 19 Eylül 2002

“son maviyle yetineni ilk sen terk et
bulmak yitirmeye başlamaktır
derinlikte nasıl akılır onu ara

– deniz en eski yalınzlıktır”

Aziz Kemal Hızıroğlu

Sensiz geçti sonbahar. Kış yağmurlarını biriktiriyordum, sen telefonla arayıp artık yazamadığımı söyledin. Sınırından fazla konuşamadın, oysa ben hangi şehre kaçacağımıza karar vermiştim. Yolda sana anlatmak için yeni masallar öğrenmiştim. Masallar bittiğinde bahçedeki çiçekleri anlatacaktın bana. Lalelerini sulamayı sürdürüyor musun? Yağmur bulutları hâlâ evinin üzerinde mi dolanıyor? O kediyi bulduğumuz günü hatırlıyor musun? Gözleri yeni açılmıştı, yürüyemiyordu. İsmi koyamadan ölmüştü.

Seni aradım, her gece aradım. Uykular beni sende kaybetti. Yüzünü döktüğün sokaklarda insanlar nedenlerini ezerken buldum seni.

Çıkış müziği çalıyor. Birlikte düşelim.

III / mezar

“Artık buraya yazmanı istiyorum. Yine yazman lazım. Benim de Ağlayacağım şimdi.” – 19 Kasım 2002

kömür saçlarını dolamışsın geceye
intiharlarıma aldırıyor yıldızlar
kan dökülüyor sözlerinden
şiir ben’in olmadığı yere kaçmış

Beni götüreceğin mezarların sayısı arttı. Gittikçe gariipleşiyoruz! Anlayabiliyorum: “Artık üzerime yağmur yağmıyor” dediğin günü hatırlıyorum, sanırım aynı acıydı. Dün masamdaki bütün beyaz kâğıtları güneşin altına koydum, yalnızlık kâğıtları sarartıyor. Bir cinayet gerekli: Ben ölmeli(yim). ★

kuzey yıldızı edebiyat dergisi – issn: 1303-3476 **yıl:** iki **sayı:** yedi – mart / nisan iki bin üç **ederi:** bir buçuk milyon tl. **sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü:** Zafer Yalçınpınar [0532 6444942] **yayıma hazırlayan:** Vedat Kamer [0505 3375521] **seçki:** Ulaş Nikbay [ulasnikbay@kuzeyyildizi.com] (şiir) – Zafer Yalçınpınar (düzyazı) **düzeltili:** Akın Demirci [akindemirci@kuzeyyildizi.com] **temsilci:** İzmir – Alper Akdeniz **baskı:** Can Matbaacılık [0212 6131077] **dağıtım:** Pentimento [0212 2933959]. Eski sayılarımızı Pentimento’dan edinebilirsiniz. **abonelik koşulları:** Abonelik bedeli yurtiçi için 10.000.000 TL, yurtdışı için 15€ olup gerekli ücret hesaba yatırıldıktan sonra dekontun posta kutusuna gönderilmesi gerekmektedir. Posta Çeki Hesabı: 1052829 / Türkiye İş Bankası: 1068-0742548 **mektup:** PK 200 34711 Kadıköy / İstanbul **e-posta:** kuzeyyildizi@kuzeyyildizi.com **internet:** http://www.kuzeyyildizi.com – Dergiye gönderilen yazılar iade edilmez – Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. – İki ayda bir yayımlanır –

SEN GELİRSİN AKLIMA

gecikmiş bir çabaya çoğalır bazen parmaklarımız
telefon tuşları, yarım kalmış günce, avuç dolusu ter
tam orada bir düş-insan, senfoniye gök mavisi giydirmiş
sen gelirsin aklıma

anılar yaklaşır uzaklaşır, acılar eskir yenilenir
yüzümün camları kırıldıkça yara geçmez, ağrı dinmez
tam orada bir gerçek, hava gibi su gibi toprak gibi
sen gelirsin aklıma

haritalardan silinir gider kendini yenilememiş hayat
sevgisini eksik taşıyan suyla hangi menekşe büyür
tam orada sıkı bir dost, kirpiğine rüzgârlı şebnem yüklemiş
sen gelirsin aklıma

yoğun yalnızlıklar ölüme imece hazırlığıdır
karanfil soldukça boz renklere birikir kalabalık
tam orada yeşil bir bakış, bahçeden kuş sesiyle kayar acı
sen gelirsin aklıma

gül yaşlandıkça dikenine sokulur, mektup küf kokularına
türküler yavanlaşır, uykular gecikir, düş sustalı taşır
tam orada çocuk olurum, kar yüreğiyle başka çocuklar arayan
sen gelirsin aklıma

yarının şiirini emzirir ipek duruluğunda yıldı atları
dağılır sıradan yalnızlıklar, kurt boğulur bir kaşık suda
tam orada yaşamı kutsar ayna, sözcüklerin kanaması durur
sen gelirsin aklıma

Aziz Kemal Hızıroğlu

adı içinde karışık kumral bir azat ya da bir yazının sarkaç çağrışımları ¹

*yani sevgili dediğim yalnızca bir fikradır
ben insan bir fikraya daha ne kadar gülebilir?
— küçük iskender*

sabah serinine toplardın saçlarını ve çamaşırlarını. mekanik sesleri boğardı köşede çoklu isimlere açılan fallar. derin yazıların mürekkeplerine batırırdı beni biri. telaşla şeytan uçurtmaları yapar, şehrin öbür yakasına kaçardın. istanbul değil ki burası; iki yakası bir araya gelmesin.

yılışık karşılaşmaların kapısı aralanır. kesik baş patlar kan sıçratmadan. boyun damarları şiş ve gözlerine çöreklenmiş bilinmezle bakar şaşkı bir peri; bozumsu havalarda ayrımsanmaz. kapıları gören yerlere oturma. gözlerin yorulur. ya da gördüklerine inanma. ona biri söylesin artık “hiç kapısı yok bu evin.”

en artdamaksıl sesimle yaşamın neresinde olduğumu biliyorum, yaşamın neresinde olduğunu. hayal kırıklığı yaşamamak için beklentinin olmaması gerekir, beklentin yoksa çek kuyruğunu. tom waits dinlemeli. şimdi. dinlenmeli de. kesin, kısa ve illa. no one knows i'm gone.

belki gelirim demek, belki de gelmem demektir. gerçi kelime oyunları oynamaya halim ve bahanem yok seni sevmeye ki seviyor olsam bundan sana ne? ²

çekirdek kilo yapar. örgü örmek. evet örgü örmeliyim. kilometrelerce örmeliyim. atkılar örmeliyim kilometrelerce boğazına. iki ters bir düz. iki ters bir düz. ters, ters, düz. irinli saatlere dürterek şişleri. kilometrelerce örmeliyim. örgü örmeliyim.

-ay soora şekercim dedim ki ya o, ya ben.../.../.../o dedi pezevenk!

sınayan, kendinden korkan korkuluk; sınanan, ussuz serseri. sessizliğe yer olmayan yaşamda bileisteye ziyade sevgiliden: hiç. tek başınadır bekleyiş. beklenen geciktiği kadar gelmez, gelmediği kadar gecikir. yokluğundan ölmez kimse kimsenin. misyondur, seçilir başka; tamamlanır. tepkimededen acı çıkar, gaz olur, uçar.

lacivert! iki doz lacivert saati gelmiş yazının. mavisi mat, beyazı kaçık.

zeynep derya kasar

¹ tan tolga demirci , “yedi kez bağırdım ismini, yedisinde de yoktun”, kuzey yıldızı, sayı: 6, aralık/ocak 2003

² “seni seviyorsa bundan sana ne?” - wilhelm meister (goethe'den etkilenilmiştir)

SUNA 'YA DÖRTLÜKLER

I

Zaten olup olacağı belli:
Her aşktan
–Kütür kütür olsa da her erikten–
Bir kuru çekirdek kalır

II

Külü ezsem de
Gülü ezemem bilmelisin
Erik öpülür ancak
Ve olsa olsa ısırlır

III

Bir zamanlar alevlenmiş
Bir gül cesedi kalsın istemem bu aşktan
Anı, anılar
Bir kül kadar temiz olmalı

IV

Sen mektubundan çıkan yaprak kadar narin
–Benim dudaklarım kadar hırçın–
Çiçek tozları kadar uçucu
Bir ağaç gibi dayanıklısın

V

Kendi ateşimi Sinop'ta yanar buldum
Oynuyordu çevresinde rakkaseler
Ben kendimi
Uzaktan seyreder buldum

VI

Bir rüyayı iki kişi birden görebilir
Bu aşktır Suna
Bir uykusuzluğu iki kişi birden yaşayabilir
Bu ölümsüzlüktür Suna

VII

Ben kendi bahçemdeyim, odamda
Senin ya da ikimizin bahçesinde
Değil!
Ama sen yıldızlarımsın ağaçlarımsın benim

VIII

Geceleri Güneş nereye gider?
Sen
Nereye
Gidiyorsun?

IX

Sevgili Suna
Sen yalan söylesen de
Gönderdiğin papatyalar
Söyleyemez

X

“Kül” yasak bana “ölüm” yasak
Seninle
Ateş, aşk ateşi
Ve ölümsüzlük biraz

XII

Ada diyor ki: Sevgilinin dalgaları
Ellerimde uyusun
Ellerimde uyansın
Konuşmayı bilmesem de

XIII

Sen bağrında
Serin bir göl bırakmasan
Bu ateş serçeler
Nerde dindireceklerdi susuzluklarını

XIV

Evin içinde uçsam
Kapılara duvarlara çarparım...
Ama sen yüreğime, ruhuma
Bir pencere oldun

XV

Üç üzüm Tanrının sunağına
Suna sen bir bağınsın çünkü
Tek bir tanesi benim
Ama gerisi bütün insanların

XVI

Buranın serçeleri
Daha büyük geldi bana
Çünkü
Sen ufacıktın
(Bodrum)

XVII

Yüreğimiz yarılmış
Birbirimizin yüreğinde
Ey falcı bizim falımıza
Tanrının fincanında bak
(Bodrum)

Sığın(m)ak

Zafer Yalçınpınar

İstanbul gecesini kar kaplamıştı. Dondurucu soğuk insanları evlerine hapsetmiş, sığınacak bir evi olmayanlar da ölümle burun buruna gelmişti. Evsizlerin, yaşamın yenilgilerini tatmış bu görkemli yoksunların, kendilerini şaraba vurup ardından bir apartman girişindeki kuytulukta uyumaktan başka çareleri yoktu. İstanbul'un tüm yoksulları belki de ölüme yatacaklardı.

Kadıköy sahilinden Moda'ya uzanan yol boyunca birkaç titrete insanın sağa sola kaçışmasından başka hiçbir hareket yoktu; bu gece, yol kenarı fahişeleri bile çalışmıyordu. Çoğu son müşterisinin evine sığınmış, tüm gece için indirimli çalışarak soğuktan kaçıyor. Kar, geçici tatminleri ucuz kılmıştı ve fahişeler evlerinden çıkmayan insanların tüm gece boyunca bitmeyecek mezeleri olmuştu. Dairelerin ışıkları eskisinden çok daha loş görünüyordu.

Sert ayazdan korunmak için kalın paltosunun yakalarını kaldırmış, atkısını kafasına sarmış, Moda sahiline doğru yavaş yavaş yürüyordu. Durdu, iç cebinden küçük kanyak şişesini çıkardı ve bir yudum aldı. "Bir şehrin bu kadar ıssız olabileceği aklıma gelmezdi" diye düşündü. Yoldan geçen bir taksi onu müşteri zannederek yavaşladı, sonra yoluna devam etti.

Saat gibi tıkır tıkır işleyen şehir yaşamının kısa bir süre için aksamasına içten içe seviniyordu. Evinde hissettiği mahremiyeti ve yalnızlığı şimdi sokaklarda yaşayabiliyor, bu durumdan gurur duyuyordu. Şişeyi cebine yerleştirirken "Biraz da siz tıklın, şu iyi döşenmiş evlerinize" diye mırıldandı ve yürümeye başladı. Soğuk hava ve yokuş nefesini kesiyordu. Kar, tüm güzelliğiyle şehrin üstüne çökmüş, binaların ve sokakların iç karartıcı grisini gizlemişti. Sonunda savaş kazanılmıştı; her yer bembeyazdı.

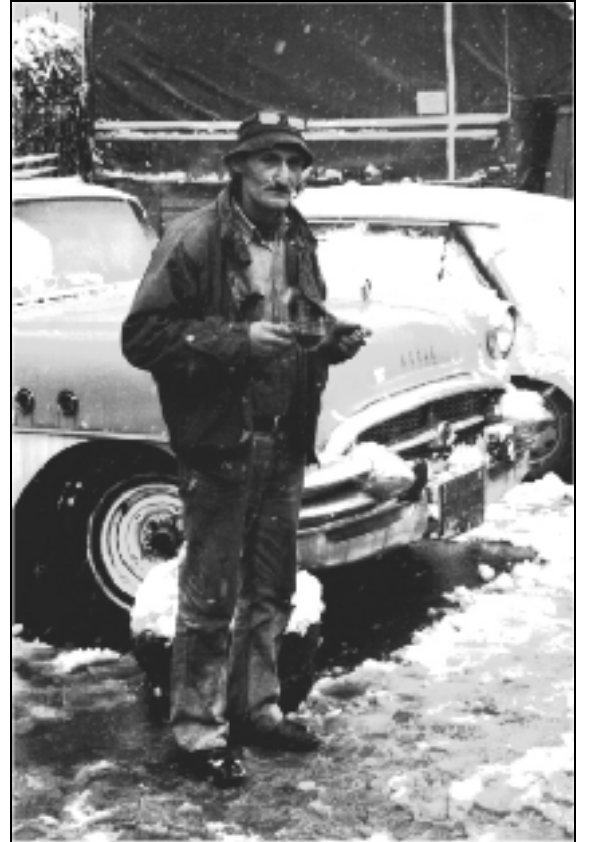
Bir süre böylece yürüdü. Moda sahiline ulaşmasına çok az bir yolu kalmıştı ki, sağa sola yalpalayarak kendisine doğru gelen bir sokak çocuğu gördü. Yaklaştığında, çocuğun elindeki beyaz torbayı ve morarmış çıplak ayaklarını fark etti. Çocuk on bir, on iki yaşlarındaydı. Birden sinirlendi, kan beynine sıçradı. İçindeki acıma duygusu ve nefret birbirine karışmıştı. Kendinden beklemeyeceği çevik bir hareketle çocuğu durdurdu. Elindeki torbayı aldı ve yere fırlattı. Çocuğun ne olup bittiğinin farkına varmasına fırsat vermeden, bir de tokat patlattı çocuğa. Yerdeki torbadan etrafa tiner kokusu yayılıyordu.

"Ölmek mi istiyorsun?" diye öfkeyle bağırdı, "Git, sığın bir yerlere. Bu soğukta ortalarda gezilmez!" diye ekledi. Başındaki atkıyı çıkardı ve fırlattı: "Bunu da ayaklarına sar!". Çocuk, kendine atılan atkıyı

uzanırken tam bir şeyler söylemek üzereydi ki "Sus!" diye bağırdı. "Git şimdi, yoksa bir tane daha yersin suratına!" dedi. Çocuk atkıyı aldı ve uzaklaştı.

Bir süre öylece bekledi. Ardından kanyak şişesini çıkardı ve büyük bir yudum aldı. "Otuz beş yaşına geldim, bu dünyada acıdan ve aptallıktan başka bir şey görmedim" diye düşündü. Şişeyi cebine geri koymadı, yürümeye başladı. Ayaz şiddetini artırmıştı. Ürperdi. Bir yudum daha almak için şişeyi ağzına götürürken, karşı kaldırımda yaşlı bir adamın yavaş yavaş yürüdüğünü gördü. Umursamadı. Gözlerini kapayıp şişeyi kafasına dikti.

Gözlerini açtığı anda yaşlı adamı karşısında buldu. Kahramanımız, daha ne olduğunu anlamadan suratına yediği tokatla dengesini kaybetti ve yere düştü. Kendinden geçiyordu, nerdeyse bayılacaktı. Ama kendini bırakmamalıydı, tüm direncini kullanarak toparlanmaya çalıştı. Biraz kendine gelince başında dikilmekte olan adama baktı, zayıf bir sesle "Neden yaptın?" diye sordu. Yaşlı adam yere eğildi ve kahramanımızın kulağına "Sokakların kalabalık serüveninin bir sonu olmalı" diye fısıldadı. Yerdeki şişeden etrafa kanyak kokusu yayılıyordu. ♠

Söyleşi: Vecdi Çıracıoğlu

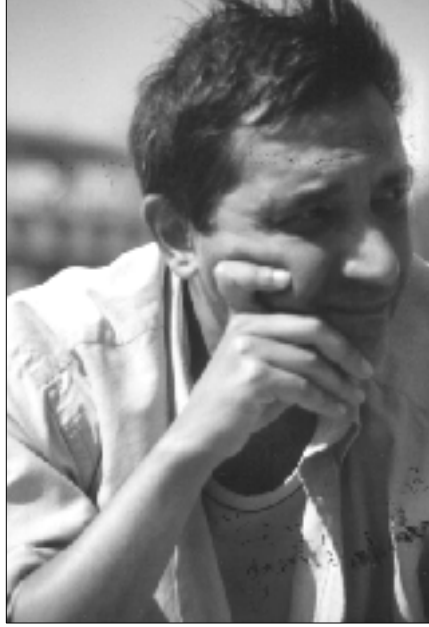
KY: “Faretin” adlı öykünüzde içki masalarına konuk olan bir farenin hikâyesini anlatıyorsunuz. Öykünün içerisinde ilerlediğimizde Faretin’in güçsüz ve yoksun bir insan karakterini simgelediğini hissediyoruz. Bu saklı karakterden ve onun niteliklerinden bahsedermisiniz?

VÇ: Faretin, gerçek bir fare. Adını öyle koyduk ve öyküde olduğu gibi kıyı insanlarının arasında o da yerini bir şekilde aldı. Günlerce bir arada yaşandı ve bir gün kendi içgüdüsüne dayanamayarak yaptığı haşarılığın sonucunda hayatından oldu. Öyküyü kurgularken onun fare mi yoksa bir insan mı olduğu konusunda okuyanı tereddüt içinde bırakacak izlenimler vermeye çalıştım. İnsan, her ne kadar yeryüzünün en gelişmiş varlığı olsa da bazı durumlarda güçsüz ve yoksun kalıyor. Örnek istersen, 1999’da yaşadığımız deprem ve kendini dünyanın jandarması sanan Amerika’da İkiz Kuleler’in başına gelenler. Bu doğal ve sosyal olaylar karşısında güçsüz ve biçare insanoğlu, tek başına kalıp da yaşama bir planör örneği pike yaptığında, dünyanın en zeki hayvanlarından biri olmasına karşın, arada bir, bir fare kadar da güçsüzleşecektir.

Faretin bitirmekte olduğum romanımın kahramanı. Akut paranoyak, izlendiğini düşünen –evde kalmış!– bir şair ve yazar. Ruhsal sorunları olduğundan zaman zaman kişiliğinde başkalaşım geçiriyor. O, bir çokpaltolu...

KY: Yeni çıkan öykü kitabınızda ve diğer romanlarınızda yüzyıllar öncesinden gelen bazı ‘rivayet’lerden bahsediyorsunuz. Rivayetler kurgunun bir parçası mı? Değilse, bu rivayetler üzerine yaptığınız araştırma sürecinden bahsedermisiniz?

VÇ: Rivayetler, masallar, rüyalar ve mitoloji tabii ki bir öykünün, dolayısıyla öyküler toplamı romanın bir parçası yazdıklarımda. Ben bunu bilerek yapmıyorum. Bütün bunlara el atmam bir yazarın içgüdüsünden kaynaklanan bir sonuçtur. Bu içgüdü yazarı zaten gerilere doğru devamlı iteler, zamanı gelir geçmişe eşeleyip durursunuz. Rivayet, masal, mitoloji, velhasıl genelde tarih olmadan, bilinmeden bir yere varamaz yazar. Bütün bunları kâğıda dökerken didaktiklikten

uzak, geçmişini bugüne oturtarak sunmak gerekir. Gerekir ki, işte o zaman öteki eser ortaya çıkar.

Akademik araştırma olmalı. Ben kendi şahsıma bu araştırmalarla Anadolu’nun geçmişinde düğümlenen mitolojik köklere, yöresel rivayetlere gidiyorum. Çünkü evrenseli istiyorum.

KY: Sarı Remzi karakterinin ve diğer duyarlı ‘demkeş’lerin sahip olduğu bir özgürlük bilinci var. Bu bilincin öykülerinizdeki tematik yeri nedir?

VÇ: Deniz insanları özgürdür. Çünkü, bir tek denizin üzerinde eşittir insan. Karadaki karmaşa ve rıya insanı içi ne kadar temiz olursa olsun kirletiyor. Denizin temizliği ve sonsuzluğu üzerindeki insanı karada aldığı pisliklerden arındırır. Tabii ki deniz insanı duyarlıdır. Çünkü, denize açıldığında kendiyile kalır ve dantellerini, oylarını işler, rahatlar. Dikkat edin balıkçılara. Onlar karaya ayak bastıklarında pek konuşmazlar. Deniz insanı karaya ayak bastığında, o anda,

yeni gelmesine karşın denize korkunç bir özlem duyar. Sarı Remzi kardeşim de böylesine duyarlı bir insandı. Bağısızdı, evsizdi, tekti. Özgürlük bilinci, tek olmak bilinci, son öykü kitabım olan “Nehirler Denize Kavuştuğunda”ki deniz öykülerindeki bütün karakterlerde, “Cimri Kirpi” romanımın kahramanı Cimri’de, ilk romanım olan “Kara Büyülü Uyku”da bütün kahramanlarda var. Bu bilinç bütün öykülerimizde, “İnsan ölürken, yalnız ölür” temasından kaynaklanıyor herhalde. Buna bir kesinlik koyamıyorum.

KY: “Maviden” adlı öykünüzde bir balıkçı teknesini, “Baba İncir” adlı öykünüzde ise bir ağacı kişileştirerek, dünyaya onların gözünden bakıyorsunuz. Teknenin, ağacın ve doğanın insana karşı olan siteminin öyküsünü yazarken neler hissettiniz?

VÇ: Cansız nesnelere gözünden dünyaya, insanlara bakmak. Hakikaten bir sandalın veya bir baba incirin ağzı olsa da konuşsa, ne güzel olurdu değil mi? Ya da bir kedi veya köpek kendi aralarında konuştukları lisanı bırakıp, insanların kullandıkları lisanla anlatsalardı, neler anlatırdı kim bilir? Öyle zannediyorum ki,

insanoğlunun haline çok gülüyorlardır. Bunun cevabını vermiyor, okuyana bırakıyorum.

“Maviden”, sonu yaklaşmış bir sandalın aklından geçenleri, “Baba İncir” ise bir incir ağacının önünde ve dallarında olgunlaşan olayları –nesnelere (cansız gibi görünen) yüklenen algıyla– anlatıyor. İnsan dışındaki nesnelere, canlıları konuşurma, ‘intak’ sanatını bir nebze ayaklandığı sanıyorum bu öykülerde. Yazan bir insanın, mesaisi en pahalı organı gözleridir diye düşünmüşümdür. Zira, diyelim ki Tarlabası'nın arka sokaklarında yürürken, boynu bükük bir binanın en üst kat köşesinde bitmiş bir erkek incir piçi veya boş bir dairenin ferforje pencere korkulukları, kürt böreği satan bir börekçinin ölçek tahtası, kehribar bir nargile marpuçu gibi nesnelere dikkatimi, onların yerine kendimi koymamla ilgimi çekmiştir. Bütün bunları yazdım. Hissettiğim onlar olmam, onların yerine geçmemden kaynaklanıyor.

KY: Deniz insanı ile içki hayatının büyük bir bağ içinde olduğunu görüyoruz. Öykülerinizin ardından “Deniz, insanları sarhoş eden büyük bir içkidir” düşüncesi kafamızda oluşuyor. Garip, Sarı Remzi, Goril Sadık... Öykülerinizde hep öteki insanları anlatıyorsunuz. Öteki insan(lar)ın kavgası nedir?

VÇ: Bu çok güzel bir soru. Çok kapsamlı. Hakkında bir kitap dolusu yazılabilir. Zira ‘öteki’ kavramı var içinde. Öteki insanların, ki ben bu insanlara “bilge serseriler” diyorum, gündüz dünyasının kölelerinden farkını ve kavgasını yeni yazdığım romanda Faretin’in ağzından bir alıntıyla anlatayım:

“... İçinde yaşadığım kuyuda ışığı yakalamak için yukarı mı, yoksa aşağıya mı bakmak gerekiyor? Bunun cevabını kim verebilir? Belki de yaşamda tek iktisada gelmeyen zaman denilen olguyu durdurup, dünyanın dönüşünü seyretmeli, bir bedeli olsa da yapmalı: Zamanı durdurmalı. Herkes insanların ilerleyişini seyretmeli bu durumda kendi kulesinden. Her şeyi sırasıyla seri olarak sermeli çevreye. Birikim, telaştan arındırılmalı, ne konuşmasına ne konuşlandırılmasına

izin verilmeli. Bu güzelliğin bedeli de çok değil aslına bakılırsa: İşini bırak! Aşını planlama! Kaşını kaldırma! Küçümseyen gözlere aldırma! Hepsisi bu kadar... Serseri olmak biraz zor gibi görünüyor değil mi?

Günümüzde toplum tarafından kısa yoldan serseri (seri başı, başı hoş, önde giden) olarak tanımlanan insanları ‘apaş’larla (asla bir felsefesi olmayan ve ürettiği her türlü yıkıcılık içinde her ne olursa olsun ayakta kalmaya çalışan) ve toplumun zorla ürettiği, kendi iç dinamiğiyle üreyemeyen sahte sahne oyuncularıyla karıştırmamak gerekir diye düşünmekteyim...

... Gerçek bilge serseriler, tahta kılıklı modern kahramanlar değildir. Onlar bireysel kahramandır. Çünkü, bilge serserilik zor zanaattır. Anlık değildir ve tatlı suyu hiç kabul etmez! Akıl ister, mantık ister, matematik, deniz ve hatta süreç ister. Bu süreç, yaşam son bulduğunda sonu bilinmeyen yeşil çayır üzerinde oynanan neşeli oyun gibidir. Bu zor zanaat, hele hele serde bir de bilgelik varsa, daha da zordur. Çünkü, bu şirkette düşük ücret ödenmez ve kuyu suyu kullanılmaz!

... Üretim ilişkileri dışına çıkmış serseri yaşam biçimi, kendi adabını da beraberinde oluşturur. Bunun temelinde madde bağımsızlığı vardır. Bu, ironik olarak ancak alkolle başarılabilen zor bir konumdur. Para, mal, unvan, nüfus kaygısını aşmak amiyane tabirle maça ister diye düşünüyorum. Bunun için alkolün şefkati gerekir. Bu yüzden bilge serserinin dünya malında ve işinde gözü yoktur...

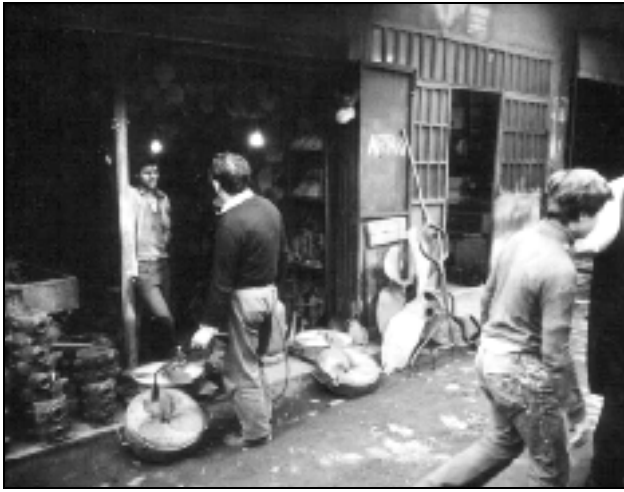
... Serseri, hiçbir darbe yemeden kendi tercih, karar ve cesareti ile yokluğu seçen kadın/erkektir. Serseri görünen ise, çoğu kez, hayattan yediği sille sonucunda irtifa kaybederek yokluğa mahkûm olmuş, bu durumdan akli ve hissi ile sıyrılamayan, “o anki durumun felsefesi”ni yapandır. Ben, bu insanlara sempati ile bakıyorum ama, saygı duyma durumunda da değilim elbette...

... Tercih edilen serserilikle bu ikincisi arasındaki farkı çok iyi görmek gerekir. İçki masası çevrelerinde dolanma ve kısır muhabbetler, çok çelişik biçimde bitmez tükenmez para kavgalarıyla (paranın az olması, alkolün olmamasını gerektirmiyor) bu insanlar ucuz olur ve büyük şehirlerin süsleridir, tıpkı kediler gibi...

... Bilge serseriye gelince. O başkadır. O, şiir gibidir ve asla kendi şiirine küfredemez. Çalı çırpı arasındaki gelincikçiçeği gibi hemen fark edilir lümpen dostları arasında. O bilir... Bildiğini gerektiği an verir ve bu dünyada çiçek gibi narin ve güzel yaşar. Kendine sığınan bilge serseri deniz gibidir, lisanı yoktur, her dili ustalıklı az ve öz konuşur. Yaşamla bir sandal küreğinin denize olan sevgisi gibi aşk yaşar. Kirli ve dağınık saçlarının arasından esen özgür rüzgârları sever... Onun, karanlık ve aydınlık iki yüzü var. Karanlık yüzü, bağımsızlığında ısrar etmesi, aydınlık

yüzüyse, bağımsızlık ruhunu korumasıdır. O bağımsızlığının bireysel kahramanıdır. Gerçek bilge serseri bir efedir, dağlarında tek yaşar ve folklorunu tek oynar. Dirsek teması yapmaz. Bağımsızlığını ve itaatsizliğini kendi başına elde etmiştir. Bu yüzden ailesi ve düzenli yaşadığı bir evi yoktur. Ev ve düzenli yaşam ona bağımlılık getirir. Hayatın kendisine vereceğini bildiğinden istemez. O yüzden sakindir, panik yapmaz. Zaten akıllı insanlar, normal yaşantılarına paralel geçen bu yaşama, saygı duydukları için bilge serseriye muhtaç durumda bırakmazlar...”

Nasıl, ‘Kuzey Yıldızı’ canavarları... Faretin Bey kanalizasyonundan doğru düşünüyor değil mi?..

Perşembe pazarında ‘Artaki’ ustanın dökümcü dükkânı

KY: Usta-çırak ilişkisi, zanaatkârlık ve esnaflık konuları yazınıızda büyük bir yer tutuyor. Dilin zanaatkârlar ve esnaflar arasında kullanılan halini, kıvraklığını öykülerinizde fark ediyoruz. Bu insanlar arasında kullanılan dilin, deyişlerin canlı ve etkileyici olmasının sebebi sizce nedir?

VÇ: Yazan, bildiğini yazandır. Hayatlarını zalim bir merhametle donatmış kahramanları yazdım.

“Pervaneci Artaki Usta” adını taşıyan hikâyedeki usta, öğrenciyken yanında amele olarak çalıştığım ustam. Öyküdeki sondan sonra bir daha görmeye gitmedim. Bu gitmeme korkumdandır şüphesiz. Bu öyküde ‘metal’ üzerine bildiklerimi tabii ki yazarak ve bunu yazarken de dilin kıvraklığını, kelimeleri kurarak buradan şiire ulaşmayı, diğer öykülerimde olduğu gibi hedefledim. Daha ziyade zanaatkârlar arasında her meslek erbabına özgü jargonlar oluşmuştur. Burada jargonu argodan ayıralım. Argo, yaşayan dilin tabu sayılan konularda kıvraklaşan gizli bir ifadesidir. Jargon derken o meslek erbabına özgü söyleyişlerin vurgulanmasıdır. Bu, söyleyişteki renklilik, yüzyılların

birbirine bağlanmasında, halka halka o meslek erbabının gerçekleştirdiği özel bir dili olması itibarıdır. Yaşayan Türkçenin içinde harman olurken, çeşitlilik ve renklilik arz eder. O yüzden kulağa hoş gelir, hem yaşayan edebiyatçılarımız bunları yaşarlarsa, biliyorlarsa ve çözümlemişlerse ya da ustalardan okuyup o dili kendi hamurlarına katmışlarsa, bu edebiyatımıza renk ve çeşitlilik katar.

Metal eriten insan, dünyanın en garip insanıdır. Öyküde de belirttiğim gibi o, hamurunu ilk çağlarda, mağarasında ateş yakmaya çalışan atasından alır. Onun için dili ilginç, canlı ve etkileyicidir. Yaptığı dökümü sağlam çıkan bir dökümcü tedbirini önce dilinden alır. Bu dili aktarabildiysem ne mutlu bana.

KY: “İo Geçidi” ve “Nehirler Denize Kavuştuğunda” adlı öykülerinizde mitolojik öğeleri içeren masalsı bir kurgunun ağırlıkta olduğunu görüyoruz. Bu kurgunun oluşum aşamasındaki incelikler nelerdir? ‘Kurgu’ ile ‘dil’ arasındaki denge sizce nasıl olmalıdır?

VÇ: Dil taşıyıcıdır. Bu taşıyıcı elaman bir mutabakat aracıdır da. Üzerinde, anlamında anlaştığımız bir şifre dizisiyle insanlık medeniyeti ileriye doğru taşınır.

Edebiyat, dili bir araç olarak kullanır. Bir güzel sanat olarak edebiyat, bütün lisanı kapsamak zorundadır. Yaza yaza öğrenen yazar, yazdıkça yetişe yetişe, anadilinde bütün lisanı vâkıf olmak zorundadır. Bu edebiyatçıların kaçınılmaz yoludur. Buna ek olarak yapının sanat yapıtı olması için bir kurgunun yani, yeni ve dış gerçekliğe, yaşamsal gerçekliği yeni bir gerçeklik yoluyla yazıya kazandırması gerekir. Benim kurgu anlayışım bu. Bu olmaksızın yazı güzel sanata dönüşemez, kompozisyon olmaz, dolayısıyla edebiyat olmaz.

Dili 1930'lara kadar dayanan, modern sonrası dönem, yani denilen adıyla postmodern. Postmodern diyenlerin çoğu bu kelimedenden post ve modern anlıyorlar. Modernizm sonrası gelişen edebiyat ya da postmodern süreçte gelişen edebiyat denmesi gerekiyor gibi geliyor bana. Kurguyu edebiyatın ana gövdesi saymaya başlayan eğilimlere kayış bu. Yeni bir renk bulmak, yeni bir şeyler yapmak sevdasına kapılmaya ve buna kapılınca da bütün geçmişi didiklemeğe başladılar. Kurgu bizim sanatımız ama bu ana gövde yani dilin yerine geçemez. Kurgu matematik, dil histir. Matematik öğretilir, his öğretilemez. Kurguyu dilin yerine geçirme boştur, gelgeç bir hevestir. Kurgu, sanatımızın bir parçasıdır, öncüsü değildir.

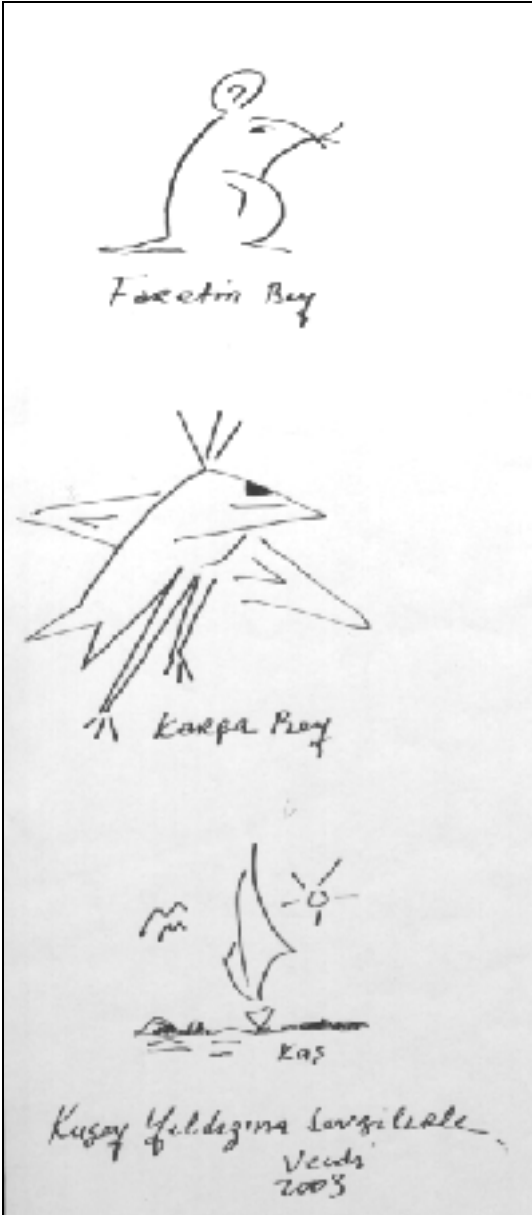
Bana göre bir edebiyat eserinin yerelden evrensel geçmesinde en büyük üç müessese eleştiri mekanizmasının yozsuz olması, zaman ve dildir.

KY: “Nehirler Denize Kavuştuğunda” adlı öykü kitabınız ocak ayında çıktı, şu anki çalışmalarınız nelerdir?

VÇ: Artık hep roman var. Beş yüz sene yaşasam yazacak o kadar çok şey var ki...

Kolay gelsin sizlere genç Mohikanlar... ♣

bulutların sözü geçtiğinde

gökyüzü aşağı sağılır
dolgun memeleri bulutlardan
bir köylü kadınının keçi sağan
kirlî siyah elleriyle
güneş aydınlatmaya çalışmakla yetinir
ayın sözü geçmez
ve siperlenmiştir yıldızlar

ebemkuşağının hükümrânlığı
yedi rengin kavgası yükseklerde
yunan tanrıları gibi
kimin galip çıktığı bilinmez

ve biz / çocuksu
aldanıp renklerin parlaklığına
beyazı yediye parçalar
kurşundan askerler yaparız

ölümüne salarız
askerlerimizi mezopotamya'ya
bereketi talan ederler
ve füzelerimiz
bağdat gecelerinin
yalancı yıldızları

Özgür Macit

KİMİN İÇİN ELEŞTİRİ?

Kemal Gündüzalp

Radikal Kitap'ın 74. sayısının kapağı, onca güzel yiyeceğe karşın bana itici gelmişti.¹ Sevemedim öyle bir kapağı. Aynı sayıda **Celâl Üster**'in yazısını süsleyen fotoğrafsa son derece dikkat çekiciydi...² İlginç olan şudur: Son dönemlerde kitapları çıkmış yazarların (**Murathan Mungan**, **Elif Şafak**, **Perihan Mağden** ve **Orhan Pamuk**) arasında nedense bir tek **Yaşar Kemal**'in "resmi" eksikti. Belki de öylesi daha güzeldi. Yaşar Kemal'in gündeme getirilen anlamda orada bulunmaması daha doğrudu. Neyse, yazıya dönelim.

Celâl Üster "eleştiri" yazıyor mu bilmiyorum, gözden kaçırmış olabilirim, ben onu güzel çevirilerinden tanıdım ilkini. Yalnız yıllardır "eleştiri yok" diyenlerin, yazar ve ozanların, "artık eleştiriye gereksinim" duymayacakları, hatta yapılabilecek olası eleştirileri önemsemedikleri bir noktada oldukları da biliniyor. Hoş, eleştiri onların gül hatırı için yapılmaz! Bir de şuna bakmak gerekir: Eleştirinin olmadığını kimler söylüyor? Genellikle "popüler yazarlar", çünkü onların eleştiriden bekledikleri de "ay, ne harika romandı" gibi saçma sapan bir söylemdir! Tam da *Aktüel Dergisi*'nin yaptığı gibi!.. Haksızlık mı, evet, ama her konuda insaflı olmak gerekmiyor mu?

Beyoğlu-Cihangir hattında duyulan şudur: **Fethi Naci** çekildi, **Semih Gümüş** de yazmıyor. **Feridun Andaç** da onların istediği gibi yazmıyor... Başka da kimse var mı? Görmek isteyenlere var elbette! **Fethi Naci** ömrünü adadı eleştiriye, "son konuşması"ni okuyanlar, bu tür yazarlara nasıl baktığını gösteriyor yeterince.³ **Semih Gümüş** de üstüne düşeni yapıyor görüldüğü kadarıyla, daha ne olsun? Dileyenler örneğin **Semih Gümüş**'ün **Adam Sanat**'taki "eleştiri" yazılarına da bakabilirler. Gerek

Yaşar Kemal, gerekse **Latife Tekin**'in kitaplarına ilişkin eleştirileri doyurucuydu.⁴

Celâl Üster'in yazısının kıyasında fotoğrafları bulunan hangi yazar ciddi bir "edebi" eleştiriye hazırdır ve emek verilerek yapılacak eleştiriyi dikkate alır? Eleştiri yazardan çok okur için yapılır. İsteyen yazar da bundan yararlanır, ama bence daha çok okur için yapılır, yapılmalıdır. Ayrıca **Elif Şafak** ve **Orhan Pamuk**'la ilgili olarak daha çok olmak üzere, **Murathan Mungan**'la **Perihan Mağden**'in kitapları için de yazılar çıktı, çıkıyor dergilerde. Bunlar eleştiri midir? "Eleştirel"dir, ama klasik anlamda eleştiri-inceleme yazıları denemez. Hem neden, *hemen ve bu yazarlar için eleştiri bekleniyor?* Eleştiri için en azından bu romanların okunması, incelenmesi, üzerinde düşünülmesi gerekmez mi? Ayaküstü "eleştiri"yse, zaten her yerde yapılan da odur: **Tahir Abacı**'nın demesiyle en önce bu bağlamda "eleştiri soysuzlaştı, yozlaştı" demek çok da yanlış olmayacaktır.⁵

İşin ilginçliği, eleştiri bekledikleri söylenen bu artık "popüler" olmuş yazarların, "edebiyat dışı nitelikleriyle okurun karşısına çıkarılması" belki de ciddi anlamda bir eleştiriye tabi tutulmalarını engelleyen en önemli etkidir. Kuşkusuz bu yazarlar konuşma, söyleşi ve "röportajlar"ında tam da imlendiği gibi, "kişisel özellikleriyle" okura sunulduklar, neredeyse yazınsal söylem dışında ve elbette magazinsel biçimde, boydan bol fotoğraflı... Nerede? En çok da gazetelerin haftasonu eklerinde, kitap eklerinde. Yani neredeyse ha **Tarkan**, ha **A**, **B**, **C** ve **D** adlı yazarlar!.. Bu yazarların, bu yönleriyle sunulmalarının onlara verdiği zararın bilincinde olup olmadıkları da sorgulanabilir. Bakalım itirazları olacak mı?

Ayrıca, eğer "okuyucunun edebiyat yapıtlarına yönelmesinde, gerçek edebiyat eleştirisi"nin rolü bir "hiç" ise, bu çok acıklı olmalıdır; insanların, edebiyatın gerçek emekçileri, hatta **hamalları** olan eleştirmenlerin, oysa yol gösterici ve öğretmen olmaları gerekmez miydi, böyle bir çabaya, öteki anlamıyla *angaryaya* girmelerine ne gerek var? Onlar da herkes gibi oturur kendi beğenilerine uygun romanlar okurlar, kılı kırk yararcasına irdelemek zorunda kalmazlar ipe sapa

¹ *Radikal Kitap*, sayı: 74, 16 Ağustos 2002

² Celâl Üster, "Eleştirisiz Edebiyat...", *Radikal Kitap*, sayı: 74, 16 Ağustos 2002

³ İhsan Yılmaz, Söyleşi, "Fethi Naci: Benim Kişiliğim Marksizm'le Tamamlanıyor", *Hürriyet Gösteri*, sayı: 239, Temmuz 2002

Bu söyleşiden konuyla ilgili olabileceği için birkaç cümle seçiyorum: "Bir kız çıkıyor, hayatında ilk defa roman yazıyor ve *Radikal* gazetesinde yazdığı için kitabının çıktığı gün üç sayfa reklam yapılıyor." İkincisi de şu: "İçlerinde belki iyi şeyler yazanlar da vardır. Hani o topuklu, iskarpinli roman falan var ya... Ama benim onları okumama imkân yok. Tiksiniyorum çünkü. Belki duygusal davranıyorum ama ben onu okumam."

⁴ Bkz. Semih Gümüş, "Edebiyatın Toplumla Dönük Yüzü ve Yaşar Kemal", ve "Romani Yücelten Bir Roman Ormanda Ölümler Yokmuş", *Adam Sanat Dergisi*, sayı: 198 ile 199, Temmuz ve Ağustos 2002

⁵ Tahir Abacı, "Edebiyat Parçalanıyor mu?", *Milliyet Sanat Dergisi*, sayı: 521, Ağustos 2002

gelmez romanları. Demek ki, pek de yazıldığı gibi değildir. Eleştirinin bilincinde olmayan, seçici olmayan okur da vardır kuşkusuz. Bunlar da herkes gibi okuyucudur, ancak gerçek yazın okuru, etkin okur değildirler. Yanlış sonuç çıkarılmasın, asıl erek bu insanların da bilinçli biçimde yazına, yazınsal kitap okurluğuna kazandırılmasıdır.

Derinlikli yazın, derinlikli incelemeleri gerektireceği gibi doğal olarak gereksinir de. Ancak, hafif, sıg, piyasa işi, modaysa ben de kullanayım, “light” bir “popüler” yazın da bu düzeyde yine “popüler tanıtımlar”la yetinmek zorundadır. İzleyenler olmuştur, söz konusu yazarlarla ilgili birçok da yazı, çeşitli dergilerde yayımlandı. Hem de ciddi anlamda. Ancak alışıldık biçimiyle, akademizme varacak ölçütlerde bir eleştiri olduğu söylenemez bu yazıların. Bu yazıların büyük bir bölümü olumsuzlamaydı, önyargılar dışında eleştirinin mutlak olumlama önermesi gerektiği de söylenemez, ama nesnel olma -hatta bilimsel olma demeli buna- zorunluluğu vurgulanmalıdır.

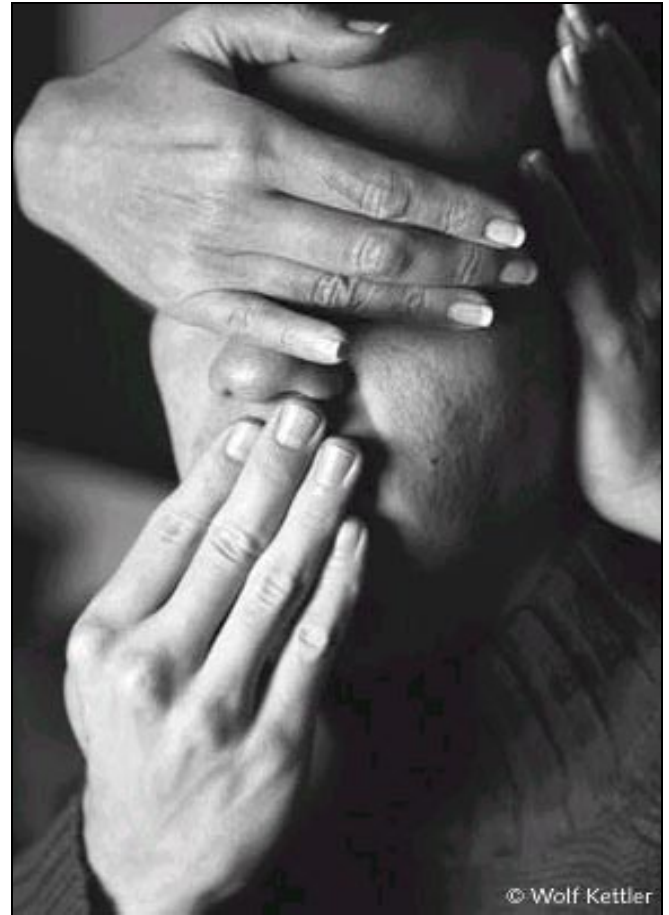
Bir garip nokta da şu: Kim yazdı anımsamıyorum, belki de **Feridun Andaç**’tan okumuşumdur, ama **Yaşar Kemal**’in “Bir Ada Hikâyesi” dörtlemesi ya da ırmak romanının birincisi **Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana** üzerine *tek yazının* yazılmış olması dikkat çekici değil midir? **Elif Şafak** ve **Orhan Pamuk**’un daha çok “eleştiri” aldıkları, üstelik bunların hepsinin olumsuzlama içermediği de biliniyor, ancak **Murathan Mungan** ve **Perihan Mağden**’le ilgili olarak daha az yazı çıktığı söylenebilir. **Necmiye Alpay**’ın saklayamadığım yazısı galiba yine *Radikal Kitap*’ta yayımlanmıştı. **Perihan Mağden**’in romanını bayağı da “olumlayan” bir yazıydı bu! **Murathan Mungan**’ın romanı için de **A. Ömer Türkeş**’in ciddi sayılabilecek bir yazısını *Virgöl Dergisi*’nde okudum.⁶

Popüler, bol tanıtımlı, pompacı, moda yapıtlara karşı hep önyargılı ve soğuk dururum. Bundan daha doğal bir tutum da olamaz bana kalırsa. Bu yüzden de bu tür yapıtları hep geç okurum. Bu kez zamanım da uygun olduğu için ilk kez erkenden okudum **Murathan Mungan** ve **Perihan Mağden**’in kitabını. İkiisiyle ilgili olarak yazmayı hâlâ da düşünüyorum. Yazmak istiyorum en azından. Bu durumda **Celâl Üster**’e sorulması gereken şudur: Bu “eleştiri” yazıları nerede yayımlanıyor, yayımlanabilir? Bu yazarları “peşinen”, nerdeyse *önsel* (apriori) olarak destekleyen bir dergi yayımlar mı salt olumlama/olumsuzlama ölçütleri dışındaki bir yazıyı? **Celâl Üster** bu sorunun yanıtını vermiş midir kendisine?

Bir not da şu: “*Eleştiri neden yok?*” diyenler için, **Celâl Üster**’in yazdığı dergide **Sevengül Sönmez**’in ilginç yazısı bir yanıt gibiydi.⁷ **Hasan Bülent Kahraman**’ın bir eleştiri kitabından söz ediyordu bu yazı. Eğer **Celâl Üster**’in dediği gibi gerçekten yazarlar da eleştiriye gereksinim duyuyorlarsa, iyi eleştirilerde buluşmak gerekiyor.

Bu “küçücük” bir dokundurma yazısıydı! Eleştiriye bambaşka bir şey. Yayımlanacak yer olduktan sonra neden eleştiri yazılmasın? Çünkü eleştiri öncelikle okur için yazılsa da bazı yazarların da ciddi anlamda eleştiriye gereksinimleri olduğu görülüyor. Kuşkusuz **bilimsel/nesnel eleştiri**yi “içlemek” isterlerse!

Aydın, 25 Ağustos 2002

⁶ A. Ömer Türkeş, “*Benzeşmeler*”, *Virgöl Dergisi*, sayı: 53, Temmuz-Ağustos 2002

⁷ Sevengül Sönmez, “*Eleştiri Neden Yok? Diyenler İçin*”, *Radikal Kitap*, sayı: 74, 16 Ağustos 2002

PARAFI KİM VURDU?

haydi haydi.çamura batmışım.com nokta
tere.oraya kaydedersin şifreyi.ölem
ölem hayriyem.susun lan.canım.bana
yazma.işte gidiyorum gurbet ele.senden
bir isteğim var.barış.ben tıraş veya diş
takımımı yanımda götürürüm.kapıyı
teklemekten geldi işte.düğün mü varmış.
biri çağırdı ama.yeni tanıştım kendimle.
üç hamlede mat.kendi çapımızda.senden
önce bir kişi oldu.belki bir. ya da bunu
bana getir.götürdüklerinle.çocuk
oradan konuşuyorduk muhabbet etmeden
ne bileyim.arızalar dolup taşar.gövdeni
taşımaya gerek yok diyorsun.gelmedin.
gönderse.şürtle işim olmaz.uzagım.

Mart 2002

Polat Onat

Aforizmalar

- ◆ Her insan dünyadan büyüktür.
- ◆ Herkes en fazla ölene kadar yaşar.
- ◆ Yazarlar “kim oldukları” ve “kim olmaya çalıştıkları” arasındaki farklı anlamak için çaba gösteren kişilerdir.
- ◆ Yavaş yaşayan yazar.
- ◆ En yoğun arama şekli beklemektir.
- ◆ İnsanın kendi kendisiyle konuşması, en yakın arkadaşıyla birlikte düşünmesi gibidir.
- ◆ Doğada olmak geçmişte olmaktır.

Polat Onat

e t e r

y e t e r
susmalar
bir kılıf
arar gece
sessiz
geceler de
b i t e r

y e t e r
bir ömrün
yüzü ter
tersi
öbür yüzü
ne der
bir gün
çağırmanın da
b i t e r

y e t e r
biterse
kim kime
sırtını döner
yetmeyecek
ne gece
ne de bu terk
işkence
b i t e r

Emrah Altınok

EKMEK ARASI PATATES

defolu gençliğinin ucuz pavyonlarında,
–git başımdan mı– sandın hayatı.
günde sekiz litre alkol vermesi için doktorun
şizofren olmalı ilkin.

senin dünya sandığın yuvarlak
–annenin güvelerini beslediği çeyiz sandığı–
senin dünya sandığın yuvarlak,
hâlâ öküzün başındaki bela.
bir denge tutturmuş o da,
dönüyor canı sıkıla sıkıla.

Azrail'i kan tutsa da,
sen yine de ortalıkta kesme bileklerini.
olur da kurtarırsa seni emniyet şeritleri,
ahiret için vazgeçtiğin şeyler kalmaz
kapışılırsa bileziklerin.
ayrılık bu,
nanik yapılmaz sevgilinin ardından,
gör sol meleğinin kırmızı kartını.
ortalığı sulamaktan başka işe de yarasın,
gerilla korkuluğu gözlerin.

en sıkıcı çelişkiler bedeninde,
kibrit cebinde muhtar çakmağı
İstanbul'u ilk kez görmüş bir çevre mühendisi
garip garip bakınma ortalıkta.

Disney'de kahkaha gazıyla ağlayan
çocukluğuna,
Amasya'da çürük elmalarla büyüyen gençliğine,
çiçek bozuğu kadın felçlerini de ekleme.

28 Ağustos 2002

Özge Dirik

ikincil ruhla pisuar buluşmaları - I

Tanrı ile en çok annem öldüğünde tanışmak istedim,
ama o yine keşmekeş kuralları ile oynaşıyordu.

İki asansörün de çağır tuşuna birlikte bastım hep, bu
anlamda aldattım kadınları. Ama ben en son gelen
asansöre biniyor, yolumu ezberimle değil hayallerimle
buluyordum. Aldatılacağını düşünen kadınları aldattım
en çok, onlarla kalarak.

Şansımı hiç görmedim. Truva atının kıymıkları
vücuduma battı da tetanostan öldüm sanki. Ya da
koskoca Truva zaferinden sonra vezir olmuş bir piyon
olarak dönerken sarayına, karısının sersem sevgilisi
tarafından sapan ile öldürülen bir fetihçi talihsizliği
yaşadı hayatım.

Okuduğum kitapların hepsi son sayfalarına kadar
kutsal kitaplardı. Son sayfaları sevmedim hiç,
okumadım da. Bitse de yatsam diye yazdım çok.

Ekonomik beynim çözümünü bulmadan problem
üretmedi hiç. Koskoca bir ruh sağlığı hastanesine
pazarlanacak beynim var. Bir gün birine sıfır ama
pozitif beyin gerekirse adresimi sizden alabilirler.

İlk edebi metnim bir dua idi. Bir kıza sormuşlar duam
duvak demiş. Duvağım duvardı çoğu zaman. İnsan çok
görünce görünce kılıklı birine dönüşüyor. Çok fazla
öngörüm yok o yüzden.

Evde tuvalet kapısının arkasına yapıştıracak kadar
önemli bir haberim olmadı bugüne kadar. Kabızlık
çektığımı ne kadar haykırsam da olur olmaz yerlerde
ishal aşısıydı ellerim yüreğime.

Seçeneklerden, seçimlerden çok korktum. Tek
seçenekli sorular istedim hep, ama onların soru değil
de zorunluluk olduğunu söylemişti bir öğrencim
kulağımı çekerek. Seçim sandığına bir defa gittim, tüm
ideolojimi bir zarfa sığdırmam tam bir saat aldı, diğer
insanların ideolojilerini sandığa boşaltmalarını
engellediğim için karakolda bitti sonu.

Özge Dirik

YAZARLAR VE ÜTOPYA

Henri Barbusse
Çeviri: Sevgi Tamgüç

Yazarların ütopyacılarla birlikte olmaları gerekmez. Oysa sık sık birlikte oldular, ve çoğu da hâlâ bu tutumunu sürdürüyor. Onlar genellikle, hayalci ve duygularına göre davranan fantezi düşkünleri olduklarına ilişkin ağır eleştirileri hak ettiler. Çoğu zaman ciddi, enerjik ve hareketli bir yaşama tutkun olan olumlu insanlar, hor gören bir gülümsemeyle, şiir, öykü ve roman yazarlarına sırtlarını döndüler.

Yazarların aydınlık ve ileri görüşlü olmaları, doğruyu söylemeleri gerekir.

Yaşanılan dönem heyecan vericidir. Yazarlar, yaptıklarını iyi düşünmelidirler. Kendilerini salt iç yaşamı resmetmeye, insan yüreğinin anlatımına adamayıp, ahlaki ve toplumsal yönlerle uğraşanlar, şu ya da bu teoriyi, olası sonuç ve tahribatlarını tartmadan yapıtlarında savunmamalıdır. Kitap yaratıcılarının hem mahrem, hem halka dönük büyük görevlerinin soyluluğu, onların, insanları nereye yönelttiklerini bilmelerini zorunlu kılmaktadır.

Ölümsüz temellere: mantığa ve adalete dayanmalıdırlar. Bu kaynaktan yola çıkmakla, başıboş gezinmekten kurtulacaklar ve kendilerini dinleyenleri, izleyenleri de amaçsız dolaştırıp durmayacaklardır. Yüzyıllar boyu, ilerlemeden yana olanların yaydıkları ve yüzyıllar boyu, ilerleme düşmanlarının silmeye çalıştıkları ilkelerin tapılması zorunluluğunu göstermeli, bu zorunluluğu, dört bir yanda varlığını sürdüren cehaletin ve kararsızlığın gözlerinde ıslı ıslı aydınlatmalıdırlar.

Mantıktan, adaletten, ahlaktan, akıldan daha önde gelen bir ışık yoktur; yeryüzünde yalnızca iki siyasal parti var: bir, halkın yaşamını bu ilkelere göre biçimlendirmek isteyen; bir de başka ilkeleri, otoriteyi, geleneği, tanrısal hakkı, geçmişe bağlılığı araya sokmak isteyen. Bir ilericiliğin partisi var, bir de gericiliğin. Bir, "İleri!" diye seslenen, ve bir de "Geriyel!" diye bağırın. Bunlar her zaman, birbirlerinin içine sızamayan iki blok oluşturmuşlardır; nüanslarıyla ve ayrıntılarıyla farklılaşan çeşitli partiler, net olarak birinde ya da ötekinde kümelenirler. Yalnızca dar görüşlü insanlar, orta yol olduğunu, aynı yöne gitmeyen bu iki akım arasında birleşimlerin olabileceğini iddia edebilirler.

Aklına ve bilincine uymayanı kökünden kesip atan ve toplumsal yaşamı önyargısız, tarafsız, iyiye, ahlaka ve kamu çıkarına göre düşünen her sağlıklı kafa, tüm yurttaşların kendi aralarındaki eşitliğini ve tüm uluslar arasındaki eşitliği, yaşayan dünyanın gerçekleşmesi arzulan büyük yasası olarak görür. Her ülkede Cumhuriyet, ve Cumhuriyetler Cumhuriyeti. Birey ancak bir Cumhuriyet içerisinde serpilebilir; bir vatan ancak, "Enternasyonal" içerisinde gelişebilir.

Günümüzde gerici parti karşımıza yenilenmiş bir şekilde çıkıyor: Milliyetçilik şeklinde. Tüm yanlışlar, yıkılan düzenlerin, eskimiş inançların bütün canavarca ve tehlikeli yanlışları, yeni ve canlı renklerle bu ad altında yeniden ortaya çıkıyor. Bu teorilerin en etkin ocaklarından biri olan "L'Action Française"ın tam milliyetçiliği, kendi içinde tutarlı ve tek milliyetçilik türü: Doğal olarak, milliyetçiliğinin yanı sıra kralcı ve Katolik. Diğerleri de öyle; ancak, ya bilmek istemiyorlar, ya da söylemek.

Onlar her ülkenin kendini yalıtmasını ve zırlara bürünmesini, her şeyin ulusal hegemonyaya feda edilmesini istiyorlar. Her ülkenin açgözlülüğü kutsal ilkeymişçesine yazılıyor. Düşledikleri ya da gerçekleştirdikleri cinayetlerin, başka ülkelerin topraklarını kendi topraklarına katmanın, fetihlerin adı değiştirilip övgüye değer eylemler haline getiriliyor. Bütün enerjiler ve kaynaklar, giderek büyüyen silahlanma girdabında yutuluyor; ilerlemeden geri kalanların tümü askeri yükümlülükler tarafından yok ediliyor; bu sonuca doğru gidilirken, kazanan militarizm ve savaş oluyor; çünkü bütün bunlar bir zincirin halkaları gibi birbirlerine bağlıdır.

Bireylerin yerine ülkeleri koyarak bizi mağara devrine sürüklemek isteyen bu anarşik teoriye karşı yapılabilecek en hafif suçlama, ütöpic, tehlikeli olduğunu ve dengeli bir akla yaraşmadığını söylemektir. Bir ülkenin böyle kendi kendine coşması, kaçınılmaz olarak komşu ülkede de aynı galeyanın doğuşuna yol açacaktır; ve bu, yaşanan dakikadan daha uzağa bakma zahmetine katlananların gözünde, kaçınılmaz ve sürekli biçimde kendini yenileyecek bir savaş, insan soyunun tükenmesi anlamına gelir. Doğrunun, coğrafyaya göre garip bir şekilde bölünmesi, izin verilmesi

koşulunda, dünyanın evrimini korkunç bir uçuruma doğru giden, kaçınılmaz bir yarışa çevirebilecektir. Savaş sona erip barış sağlanmış olduğunda, ufukta bir diğer ülkenin genişleme tehdidi, vahşice artan bir silahlanma, kırlalara dönüşen kentler, tatbikat alanı haline gelen kırlar, savaş alanları ve mezarlıklar yükselecektir. Geçen yüzyılın sonlarını ve bu yüzyılın başlangıcını ezen bu kudurmuş yarışın, şu an kıyımlar beklenirken, giderek daha ağırlaşarak sürüp gitmemesi için hiçbir neden yok. Bu fikirlerin pençesine düşmüş bir dünyada, kalıcı bir barışı değil öngörmek, tasarlamak da, bu çirkin davanın en kurnaz avukatı için bile olanaksızdır. Peki ama şu yaşlı dünya kaç savaşa daha dayanabilecektir? Müzikli kafelerin insanın aklını başından alan müziklerine karşın, gerçek halk düşmanlarının içeride olduklarını, fazla zaman geçmesini beklemeden anlayabilmek için gözleri geleceğe, hep geleceğe dikmek gerek.

Oturmamış inançları yaygaralarla beslenen, haydutçuluk oyununda kendini kaybeden çocuklardan yaşça az büyük birkaç gencecik insan, varsın kin dolu yalancı kahramanlık doktrinini benimsesin. Subayların gösterişli giysileriyle gözleri kamaşan kadınlar, varsın bu doktrini pek sevsin. İhtiyar eşek misali tüyleri kırılmış yaşlı asker, varsın sürekli başka başka düşmanlara atılacak kötekten daha uzağını görmesin. Varsın, atalarının savaş kahramanlıklarının anılarıyla içleri geçmiş aileler, kralın günün birinde içlerinden birine veya diğerine söylemiş olduğu sözleri hâlâ kulaklarında yankılanan aileler, varsın, gözleri kapalı, silahların zaferiyle kendilerinden geçsinler; ölmekte ve öldürmekteki o gizli “güzelliğe” inanmaya devam etsinler. Ancak o kutsal monarşist gelenekleri savunarak besin kaynağı bulabilen bir gazete, varsın sosyalistlere yöneltilebilecek tek ciddi eleştiriyi, sayıca çok olmadıkları eleştirisini, süsleyip püsleyip gündeme getirsin. Açık ve net bir bakışı hiç kaldıramayan din adamları, varsın her zaman ne yapıldıysa onun yapılmasını ve her zaman neye inanıldıysa ona inanılmasını buyuran bir sistemin ateşli ve etkin yandaşları olsun; Kilise'nin gerçekten hüküm sürdüğü yüzyıllarda dünyaya yaymış olduğu karanlık ve barbar lekeyi özlem ve hırsla seyretsinler. Prensler, köy ağaları varsın kılıca tapsınlar, varsın insanlığın savaş hastalığından kurtulmasının üzüntü verici olduğunu düşünsünler. Günde yüz bin mark ya da frank kazanan şu ya da bu satıcı, yükünü tutmuş sıradan bir bakkal, durumunu sürdürmek ya da işe yeniden başlamak istesin. Varsın rakiplerinin boğazlanmalarını yeğleyecek üreticiler olsun. Varsın,

halkın yoksulluğunun kendilerine zafer ya da para anlamına gelenlerin hepsi milliyetçi olsunlar. Olsun. Bu insanlar kendilerini tatmin mantığı içindedirler. Ne ki, normal insanlar bu düşüncelere ancak geçici bir süre olduğuna ve kendilerine yalan söylenildiğine, olayların bütününlüğün onlardan saklandığına, yenigericiliğin yanılmadan başka şey getiremeyeceğinin gizlendiğine, militarizmin söz konusu olduğuna, onun da kaçınılmaz katliamlar olduğuna aymadıkları sürece, sahip olabilirler.

Şairler, yazarlar, sanatçılar, büyük bir yanılmanın, bir maceracılığın, bir karabasanın borazancısı olma utancına düşmemelidirler!

Onların söyleyecekleri şeyler hep beklenmiştir. Söyleyecekleri, büyük değişikliklerin olası görüldüğü, ve değişikliklerin kimi arsız elebaşılarca soylu kamu çıkarlarına ve adalete ters düşecek bir yönde sürüklenebileceği bu altüst oluş günlerinde, her zamankinden daha çok bekleniyor. Şimdiki durumda, sayıları her saat azalmakta olan askerlerin hayranlık duyulan çabalarını ve yüce sabırlarını artırmak gerekiyorsa, böylesi bir fedakârlık düşüncesini onlarda ayakta tutmak, en olumlu, en gerçek, en somut savaş olan: savaşların son bulması ereğiyle olmazsa, nasıl başarılabilir?

Aisne siperlerinde, birkaç arkadaşımınla birlikte, elimize ünlü akademisyenlerin ağıdalı makalelerinin yanı sıra, Kant'ın halklar, uluslar ve savaşlara ilişkin görüşlerinin de özetini içeren bir derginin geçtiğini anımsıyorum. Cart renklerle basılmış bu kötü yazıların (Paris'le ilgili yazılardı, ne yazık ki!) yanında, Kant'ın dile getirdiği ölümsüz doğrular bronzla kazılmış gibiydi. Bu büyük ses, halkların kendi kaderlerinin sahipleri olmaları koşulunda birbirleriyle savaşmayacaklarını söylüyordu.

İki doğru yok. Doğru olan her söz, parlak, her yerden duyulan aynı sona yönelir. Yazarlar tek, ama çeşitli şekillere bürünen doğrularla ilgilenmeli, gelecekle uğraşmalı, geleceği kurtarmalı; böylelikle yitirecekleri “övgü”lerin çekiciliğine kapılmadan, hatta “hak edebilecekleri” “büyük kinlere” de duyursuz kalarak görevlerini yerine getirmelidirler. ♣

LE PAYS

Cumartesi, 2 Haziran 1917

Barış İçin Dört Dize!

Barış dörtlükleri bir aylık bir çalışma sonucunda toplandı. Türkiye'nin yanı sıra Almanya, Hollanda ve Yunanistan'dan da şairler emeklerini bizimle paylaştılar. Bu dörtlüklerde ortak bir sözü farklı seslerden duyacaksınız.

Bu çalışmayı yaparken dünyanın başka ülkelerinde de barış şiirleri etkinlikleri yapıldığını duyduk. Aklın yolu bir değildir evet. Ama ölüme karşı hayat söz konusu olduğunda aklın yolu da birleşir: Savaşa karşı barış, ölüme karşı hayat.

Barışı seçiyoruz biz. SAVAŞA HAYIR!

*Ey şairleri Türkçenin
Iraklı çocukların sesıyla
Söyleyin: Şiir barıştır*

— Kuzey Yıldızı

Savaştan Kalanlar ve Barış / Saygın Akbaş

yılda bir kez, masal aynalarından geçiyor
prens ve nazlı, gümüş
bir tay, kanatlarını takıyoruz,
annemiz gözlerini siliyor

Nebahat Akın

yoksulu öldürmek için çabalyorlar
petrolü başka yerde bulamıyorlar
bomba barut birikti satamıyorlar
barış isteyenler çok atamıyorlar

Irak'sanan Kıyım / Bahar Mucuk Alkan

Top atıyor son umutlar da (kurşun döktürmeli bencilliğimize),
evrenin cürüflü çatlaklarında asitle yıkanmış çocuk yüzleri.
Bağdat'ta bir gömüt-evin tavanında yürüyoruz,
aşağıdan ölü bir annenin ninnisi.

Irak / İlhan Atasoy

Amerika ne kadar
Geri çekilirse
Savaş o kadar
Irak olur

Erol Ateş

Ben önce hayatı sevdim
dostlarımı, arkadaşlarımı, aşkımı sevdim
kardeşçe paylaşmayı sevdim
Ve tüm sevdiğim için savaşı ve ölümü sevmedim

Mevlüt Aşar

Eser Batı'dan şiddetin rüzgârı
Ateşle zulüm sarar Doğu'yu
Tutulur dilimiz, konuşur silahlar
Ölümler gelir mavi şafaklar

Cengiz Bektaş

Doğadan sevgi damıtır insan
Damla damla
Işık alınımıza
Sevgiden barış

Cenk Bölük

Sumo güreşi kadar
Kısa olsa savaşlar
Barış olurdu belki adı
Dünyada doğan tüm çocukların

Savaş Barında Kanlı Kadehler / Furkan Cumhuri Çakır

savaş bar'da dün akşam bir kadeh kan içildi
soğuk damgası kefenlere düşmüş soğuk gecenin
barış meyhanesinde dün akşam kadehlerde sevgi
tokuşturuyorduk elimizle ve kulaklarımızda ölen çocukların sesi.

Dinç Çoban

asker değil, kitap göndermeli
bir de şiir
kumanya niyetine
cepheye...

Arzu Çur

Bağışlasın bizi petrol kuyuları
Uğruna savaşmadığımız yüksek idealler
Kardeşlerimiz de bağışlasın bizi ölmediğimiz için:
Biz aşk özürlüyüz.

Balanları ve Eşekarıları / Sedat Demirkaya

Toprakla uğraşanı zayıf sandılar
Yiğit yetiştiren anayı güçsüz
Eline silah geçirenler haramiliğe soyundular
Sefilliklerinden çocuklar utanacak yarın
Aynalarından uzak duran zalim eşekarılarının

Aşk neden kutsamıştı biz
Unuttun mu?

Özge Dirik

kafalarınızı kumdan çıkarıp
namlularınıza karanfil sokun
tek ayağıyla sek sek oynayan
Asyalı çocuğun kırmayın umudunu

Tülay Esat

Bir orduluk palyaço gerek çocuklara,
Birkaç fırın sevgi ekmeği politikacılar
Kan değil gülde, uğurböceğinde, tatlı dilde
Görmek için renklerden kızılı. DUR DE Silahlara!

Aylin Göke

küçüktü kız, gözleri gibi savaşın
soruyordu annesine, bu insanlar nereye yürüyor
barışa doğru...
uzak mı, sorusuyla baktı kalabalığa

Sevgi ve Barış / Kemal Gündüzalp

Bomba değil barış düşün yeryüzüne
denizler ancak karalarla vardır çünkü
ölkeler komşularla sınırların ötesinde
başka nasıl kurulur sevgi ve barış yolu?

Lacili Savaş / Ömer Faruk Hatipoğlu

savaş lacilerini giymiş geliyor
bir ayağı deniz bir ayağı kara
başı göklerde bir lacili canavar
nereye kaçarsak altında kalıyor çocuklar

Tayfun Işıldar

Yağmur iniyor geceye
Sokaklarında ayak sesleri kesildi şehrin
Perdelerini geceye kapadı kadın
Haberlerinde savaş var dünyanın

Sebüktay Kaan

Kurşuna dizilmiş şehirlerin ak ak bulutları yoktur göğünde
 Son kırlangıç da terk etti saçak altı sığınağını çoktan
 Kanat uçlarında kahrolası bir hüznün
 Anıları kan-revan

Can Kara

açtı gözünü çocuk
 bilmediği sesi duydu
 annesinin memesinde ağzı
 damağında kan tadı

Kibrit Kutusu / Vedat Kamer

şair dört kibrit çöpüyle
 çıkmış yola
 yakmak için teksasın çalılıklarını
 beyaz sarayda

Photo: F. Ö. S. / S. Ö. / W. Ö.

Bağdat'ın Son Arifesi / Serdar Koçak

Sarınehir'de amansız bir zerre, Afyon Kalesi'nin altında Boşnak
 Beyaz deliklerinde uzak kâinatın
 Kâh ilerler bir müfreze, solgun
 Maltızın yanındaki maşa, barıştır çağırın!

Ateşle Uyanmak / Mustafa Köz

Barıştır çağırın, bir uzun uykudan uyanmak.
 Bahçenizdir o uyku, adı ölümle anılan.
 Ey soylu yeryüzü, hangi akrep özenir zehrine
 Barıştır çağırın, bir uzun ateşle uyanmak.

Mehmet Koz

bir varil petrol,
 bir yığın insan...
 savaşlardan Irak;
 bir karış barış...

Deniz Kum

Kin ekip çorak toprağa uçaklar,
 Çocukların kızıl kanı ile suladılar.
 Hasadı dev gibi tanklar,
 Kara altın olarak topladılar.

Sabahittin Kurtoğlu

Ortağız bize gülen güneşe
 Asyalım, Afrikalım, Amerikalım
 hep beraber barışın resmini çizelim gökyüzüne
 o fırsatı vermez ise bizi düşman edenler
 gökkuşağındaki renkler yeter bize

Özgür Macit

bağdat'ta bir sokak ben
 ve dicle'de bir balık
 ıraklı bir çocuğum:
 kanlı asker postalları gördüm

Canlı Kalkan / Yusuf Kemal Metin

Baş ağında, yanibaşında, türkünde
 Yürürken bana da bir yer ayır
 Rüzgârla, yağmurla, güneşle bir
 Cehennem günlerinde yeryüzünün
 Haykır, yaşamak, yaşatmak adına:

SAVAŞA HAYIR!

Ulaş Nikbay

köşedeki bisikletçinin onardığı tekerlek
 çocuk sevincini yüklenerek sekiz çizecek
 bomba patlayınca çerez sevinciydi denecek
 Pinokyo kaçacak bizim burnumuz uzayacak

Yavuz Nufel

Savaşa Hayır!... Savaşa Ha!... Savaşa...

.....

Bilsen ki doycak tek dişi kalmış canavar
yazarım kanımla son damlasına kadar...
Savaşa Hayır!... Savaşa Ha!... Savaşa...

Zerrin Oktay

Ağladın, tanımadıklarına.../filmlerde
Kızdın, sevdin, güldün.../öykülerde
Korktun, ürpördün gerçeklerle...
Bir kibrit yak barış için.../Umut... artık sende.

Polat Onat

uçuşan bebek ruhlarından oluşuyor sis
hatırla eskiden dünyada yaşardın
hıçkırarak ağlayın mezartaşları
sıcak bir ekmek gibi patlıyor bomba.

Fatih Özcan

savaş dallarını kırıyor umudun
yaşama sevinci, sevmek fiili çürüyor
bomba düşen çukurlarda
kin, nefret filizleniyor mermi yağmurunda

Şakir Özudođru

Bize göre kıymıdır savaş, size göreyse petrol.
Bize göre sadece olmasa da olur bir ihtiyaçtır petrol,
size göreyse annelerin gözyaşlarıyla ıslanmış toprağın
işlemesi ölü çocukların kanlarını.

Gökçe Polatoğlu

aklıma estiđi gibi
masmavi gök üzerimizde
sarı papatyaları gezen
kelebek

Ümit Şener Ta

keşke öldürmeseydim dedi biri
elleri eriyordu utançtan
barışa koşarken karıncalar
gökkuşuğını onarıyordu bir martı

Özgün Ulusoy

uzun sözün kısası,
savaşa gidiyoruz babaanne!
hepimiz tek vücut olduk
Çokça çocuk öldürsün diye ABD!!!

Gelincik* Rubaisi / Cem Uzungüneş

Yanağına gelincik yaprağı yapıştırmış çocuk,
annesine koşuyor, sevinçten katılmış bir çığlıkla.
Anne uzaktan, gelinciği kan, sevinci dehşet okuyor işte
çocuğun ölümlü, güzel yüzünde.

(*) Rüzgârda ince gelincik, diyor ki:
“SAVAŞA HAYIR! YANKEE GO HOME!”
Üstelik bir yaprađı eksik...

Taş / Halim Yazıcı

neyi anlatır bir taş
öyküsü yoksa ölümün

düşün
neyi anlatır ölüm.

YOLDA

Arzu Çur

İsırğan soğuk çatlayan ellerini yaladıkça, arkana bakıp, uluyarak sana doğru koşuşturan kurt sürüleri arıyorsun. Çocukluğunun hayalleri arasına sakladığı bir dağ başı yolu. İnce ve ulaşılmaz zor tepeler. Çorak, ağaçsız, madensi ve ıssız.

Yağıyor kar. Hep de ıssız yollarda tipiye çevirerek. Otobüsün içi hep soğuk. Ellerim hep üşüyor. Bir de ayaklarım. Bir de burnumun ucu. Ne yaparsam yapayım, ısıtamıyorum.

Bu karda, bu tipide inip yürümek mümkün olsa, kardeşimle ben el ele tutuşup yürüyüversek, daha çabuk ulaşacağız Diyarbakır'a. Hatta bir kızağımız olsa daha da eğlenceli geçecek yolculuk.

Huysuzluğum tutuyor. O beyazlıkta yürüyemediğim için kardeşimi tekmeliyorum. Saçıma asılıyor. Yüzüne tırnaklarımı geçiriyorum. Yan koltuktan oturan annem "Yapmayın" diyor. Kötü kötü bakıyor bize. Yola çıktığımızdan beri hep yapmayın diyor. Her yapmayın bir öncekinden daha az etkili oluyor. Ara sıra sesini yükseltip yapmayınların etkisini artırmayı deniyor.

"Sıkıldım" diyorum anneme. Annem sesini çıkarmıyor. Yanında oturmakta olan babam bir sigara daha yakıyor. Babamın sigarası Silahlı Kuvvetler. Annem "Bir sigara da bana versene" diyor. Otobüsün içi sigara dumanı kokuyor boydan boya. Koltukların nemli kokusuna yapışmış.

Sivri kayaların ortalarına doğru açılan bir yolda durmuştu otobüs. İki gün sürer İstanbul - Diyarbakır yolculuğu. Oysa şimdi üçüncü gün yolda ve hâlâ Diyarbakır uzakta.

"Sıkıldım" diyorum yeniden. "Ben de sıkıldım" diyor kardeşim. Annem babama bakıyor bizi yanıtlaması için. Babam pencereden bakıyor. Annem içini çekiyor. "Hadi biraz oynayın" diyor. "Ne oynayalım?" "İsim-şehir oynayın." "Bu bilmiyor ki" diyorum kardeşimi gösterip, "anne sen oynasana benimle." "Başım ağrıyor" diyor annem, "babana sor." Kardeşim "Ben biliyorum, benimle oyna" diyor. "Bilmiyorsun işte" deyip bir daha tekmeliyorum onu. Bu kez saçına yapışmak yerine annemin göremeyeceği taraftaki koluma bir çimdik atıp bağıra bağıra ağlamaya başlıyor. "Anne şu ablama baksana yaaa!" Annem gözlerini iyice açıp bağırıyor: "Bak çok fena yaparım seni"

Yapamaz işte biliyorum. Otobüsteki onca insan bana koruma sağlıyor. Kardeşimi ısıtıyorum dönüp: "Pis müzevir!" Çığlıkları artıyor. Annemin gözlerindeki

çılğın bakış da. Babamı da kapsayan bir "Yeter artık!" bakışı bu. Ben de öyle bakacağım işte. Bu otobüsteki herkese, karıncalanmış ayaklarıma, tutulmuş dizlerime, bu kokuya ve soğuğa yeter artık! Koşmak istiyorum! Haliya uzanıp kitap okumak istiyorum! Arkadaşlarımla evcilik oynamak istiyorum!

Arka koltuktan bir el uzanıyor. Soyulmuş bir mandalina. Buruş buruş bir kadın yüzü. Çenesinde ve yanağında mavi lekeler var. Dövme. Korkuyorum. Koltuğuma büzülüyorum.

- Alsana kızım, diyor annem.

Omzumu silkiyorum. Gözlerimi sımsıkı kapatıyorum. Kadının eli iyice uzanıyor, kokusunu alıyorum buruşuk elinin. Bir de soymuş üstelik. Almam o mandalınayı!

Hep ikram ediyorlar. Hep veriyorlar. Karpuz kesiyorlar tepelime. Kokmuştur deyip kebablar, yufkalar gönderiyorlar çocuklarıyla. Sen hiçbirini yemiyorsun. Annenin elinden çakmamış yemeği yiyemiyorsun. Aç kalıyorsun. Dizlerin fırılıyor sıksa bacaklarından. Yüzün süzülüyor, gözlerin kocaman kalıyor yüzünde.

- Hep böyle yapar, kusura bakmayın, diyor annem, kadına. Sesinde kızının mızumsuzluğundan utanan bir hal var.

Yaşlı kadınının çatlamış sesini duyuyorum. Ne dediğini anlamıyorum. Annem de anlamıyor. Daha genç bir kadın sesi karışıyor konuşmaya. Yaşlı kadının kızı olmalı.

- Haklıdır kız, canı sıkılıyor elbet daracak yerde. Yol da çok uzadı bu sefer. Allah vere de sağ salim varabilsek Diyarbakır'a.

- Vallahi öyle, bir an önce varsak şuraya. Canımdan usandırdı bunlar beni.

- Öyle deme bacım, çocuktan kıymetli ne var? İki tane mi senin?

- İki tane, iki tane. Allah eksikliklerini göstermesin ama başka da vermesin.

- İki de kızdır. Oğlan istemezsin?

- Yok bizde öyle kız çocuk, oğlan çocuk. Bunlar sağlıklı ya, mühim olan o.

- Bende sekiz tane var Allah bağışlarsa. Altısı erkektir.

- Maşallah! Nasıl bakıyorsunuz onca çocuğa?

Ne kadar çok çocuk var o maballedede. Üç katlı taş bir binada oturuyorsunuz. Yaz günlerinde ev sahibinin deli oğlundan korkarak bahçede oynuyorsunuz. Yollar sonra bir gün o adama

neden deli dendiğini düşündüğünde, delilik sebebinin saçımı uzatmak olduğunu fark edip güleceksin. Mahalleli -ve baban- o yüzden deli diyor ona. Bu sıfat çocukları babçedeki fidanlardan uzak tuttuğu için hiç sesini çıkarmıyor o da.

Arka koltuktaki kadınla annemin konuşması devam ediyor. Zaten otobüste can sıkıntısından herkesin çenesi açılmış. Arka sırada dizim dizim oturup, aralıksız sigara içen suskun erkekler bile konuşuyor şimdi. Şoför oflayıp pufluyor. Kasetten yükselen bol acılı bir türkü. Bir uğultudur gidiyor içerde.

“Vah gariip!” diyor kadın. Babamın asker olduğunu, Diyarbakır’da tek bir akrabamız olmadan “kimsesiz” yaşadığımızı duyunca böyle söylüyor kadınlar anneme: “Vah gariip!” Keyfim yerine geliyor, tanıdık bir espri bu aramızda. Kardeşimi dürtüyorum. Kıkırdıyoruz. Kulağıma eğiliyor kardeşim: “Vah gariip!” diyor.

Erkekler geliyor önce. Eşyaları tutup tutup taşıyorlar içeri: “Hoş gelmişsiz gurban! Bi ehtiyacımız olursa çekinmeyesiz sakın.” Ardından kadınlar doluyor eve. Hepsinin elinde birer tepsi. İlk orada duyuyorsunuz bu sözü: “Demek ta İstanbul’lardan geliyosüz ha bacım? Kimiüz kimseyiüz yohdur buralarda? Vah gariip!”

- Hadi isim-şehir oynayalım, diyorum kardeşime.

Kızgınlığım geçmiş. Az önce beraber güldük ya.

- Sen say.

A-B-C-Ç... sayıyorum içimden.

- Dur!

- Ğ

- Yaa hep böyle yapıyorsun ama! Bir daha say hadi.

Diyarbakır’a ilkokula başlayacağın yıl taşındınız. 1970’ler olmalı. Saçlarını maşayla kırdı annen, uçlarına iki koca fiyonk bağladı. Beyaz yakan kolah, dizlerine kadar beyaz çoraplar, siyah önlük. Ağlamadın. Öğretmen çocuklara şarkı söyledi. Ezberleyiverdin. Akşam eve dönerken yanındaki yeni arkadaşlarıyla beraber delilo söylüyordunuz.

Leyla. Lüleburgaz. Lale. Lama. Lamba. Lüksemburg. Doldurdum önümdeki kâğıdı. Kardeşimi bekliyorum. Yavaş yavaş yazmasına kızmıyorum. Ne kadar sabırlı ve iyi bir ablayım ben. Üçüncü sınıfa gidiyorum ama birinci sınıftan bir kardeşle isim-şehir oynayacak kadar alçakgönüllüyüm. Sınıfının birincisi kardeşimi hiç kıskanmıyorum ki ben.

- Lama diye bir hayvan yok, uyduruyorsun.

- Aptal! Var tabii, resmini gördüm. Deveye benziyor.

- Sensin aptal, hem de yalancı.

Saçlarına asılıyorum hırsla. Yalancı değilim ben. Hayvanlar Ansiklopedisi’nde gördüm lamayı. Güney Amerika’da yaşıyor. Tükürüyor kızınca.

Kardeşimin saçları elimde kalıyor. Fazla ileri gittim. Avaz avaz bağıyor. Annem kardeşimi kucığına alıyor. Bana da “Eve bir varalım görürsün sen” diyor. Bunu söyleyince annem, otobüs denen cehennemden kurtulup sıcaklığına kavuşacağım ev de başka cehennem oluyor. Annemin tehdidi sıkıntımın sona ereceği umudunu alıveriyor elimden.

- Ama bana yalancı dedi. Lama var işte, gördüm resmini. Ben de ağlıyorum şimdi.

Babam bir of çekiyor. “Susun!” Susmuyoruz. Otobüste bizden başka birkaç çocuk daha var. Onlar da bir sebep bulup ağlamaya başlıyor. Sesimiz teybin de, konuşan büyüklerin de sesini bastırıyor. “Tımarhaneye döndürdünüz ortalığı yahu!” diyor babam.

Ağlayarak anneme sarılmaya çalışıyorum. “Bi daha yapmıycam annecim, valla yapmıycam. Söz!” Kardeşim annemin kucığında olmanın güvencesiyle ittiriyor beni.

İşte böyleyim gerçekte. İstenmeyen, kötü bir çocuk. Öyle zavallı hissediyorum ki kendimi, bu sefer hiç bağırmadan cam kenarına sokulup sessizce ağlıyorum.

Babam kalkıp yanıma geliyor. Kucığına alıyor beni. Yanağımdan öpüyor.

- Hadi bak az kaldı. Üzmeyin artık annenizi.

Sakalları yanağıma acıtıyor hiç. Canım babam benim.

Baban askerleri “Aslan” diye çağırıyor. Yanına gelip selam veriyorlar: “Buyrun komutanım!” Bütün askerlerin adının Aslan olmasına şaşıyorsun. Bunu babana söylediğinde kabkabalarla güllüyor. Çok bozuluyorsun.

- Keşke kuşetliyle gelseydik, diyor annem babama

- Söyledik ama dinletemedik ki sözümüzü. İki gün erken çıksaydık tren vardı işte.

- Ne yapayım, çok özlemişim kardeşimi. Yılda bir kere görüyorum.

Trenle yolculuk etmeyi seviyorum. Yataklı vagonlarda kalıyoruz. Kardeşimle üst ranzada kimin yatacağı konusunda kavgı ediyoruz. O sırf inadından kavgı ediyor benimle. Aslında yere düşmekten korkuyor. Biliyorum. Bir kez “Hadi sen çık yukarı” dedim denemek için, “Vazgeçtim, sen yat o pis yerde” dedi.

Keşke trende olsaydık şimdi. Araya çıkar koşardım. Daha çok çocuk oluyor hem trende. Arkadaş bulurdum, oynardık. Ayaklarım acıyor burada. Üstelik acıktım. Babamın kulağına fisildiyorum bunu. Babam anneme söylüyor. Annem çıkarıp bir elma veriyor bana. “Patates ekmek yok mu?” “Biraz sonra” diyor annem. “Sık dişini. Az ilerde mola vereceğiz.”

Bir bu eksikti. Dağ başında aç kalacağım. Açlıktan öleceğim. Duduğım bükülüyor kendiliğinden, ısıyorum. Babamı üzmemek için ağlamayacağım. Arkadaki teyze konuşmalarımızı duymuş olmalı. “Dur sen gurban” diyor, “bekle az.” Annesine anlamadığım bir şeyler söylüyor.

Yaşlı kadın elinde dürüm yapılmış yufka ekmeğiyle yanı başımda beliriyor. Anlamadığım o dilde bir şeyler söylüyor gülümseyerek. Eliyle önce yufkayı, sonra ağzını işaret ediyor. Parmaklarını birleştirip elini aşağı yukarı sallıyor. Bunu yaparken bir yandan “Mmmhhh!” diyor. “Çok güzel bu ekmeğin” demeye çalışıyor bana. Saçlarımı okşuyor uzanıp. Büzülüyorum babamın koynunda. Annem kaş göz ederek ekmeği almamı istiyor. “N’olur almayayım annecim” diyorum ben de ona bakışlarımla. “Bunu sen yapmadın ki.”

“Bizim suçumuz değil” diyorsun annene. “Bakkal ekmeğe deyince pide veriyor işte. Öbür ekmeğe vermiyor.” Annen bir bışım bakkala gidiyor, elinde ekmeğe gülerek geliyor geri. “Bunun adı somunmuş burada, öyle isteyin siz de.”

Annemi daha fazla kızdırmadan alıyorum teyzenin verdiği ekmeği. “Hani teşekkür?” diyor babam. “Teşekkür ederim” diyorum. “Evet, teşekkür ederim. Siz iyi insanlarsınız biliyorum ama hastayım ben. Bir başkasının yaptığı yemeğe elimi süremem. Midem bulanır sonra. Zaten yemek yemeyi de hiç sevmiyorum. Annem bana patates kızartıyor. Sadece onu seviyorum. Babama sorun isterseniz. Bir köfte yedirebilmek için ne diller döküyor bana.”

Bütün bunları teyzeye söylemiyorum elbette. Çünkü ne zaman bir ikramı geri çevirsem “Ayıp bir şey bu yaptığın” diyor annem. “Ne demek midem bulanıyor? Hasta olduğun da nereden çıkardın hem?” O yüzden teyzeye bunları söylemiyorum. Teşekkür edip, yediğimi göstermek için ağzıma götürüyorum peynirli dürümü. Teyze cıvı cıvı bir sesle bir şeyler söylüyor kızına beni işaret edip.

- Gel biraz bizim kucağımızda otur, ister misin? diyor kızı.

Kafamı iki yana sallıyorum hızla: İstemem!

- Hadi kızım, git biraz da orada otur. Derslerini anlatırsın teyzelere. Bak, çok sevmişler seni. Hem annen de kolu yoruldu kardeşini taşımaktan. Buraya yatırırsın biraz.

Demek babam da istemiyor artık beni. Ne mutsuz bir çocuğum ben Allah’ım. Kardeşimi kolluyorlar hep. Ne zaman kavga etsek onun tarafını tutuyorlar. Neden getirdin beni bu dünyaya?

Annemin kucağında uyuyakalan kardeşime bakıyorum hınçla. Gitmeyebilirim arka tarafa ama aklıma bir kurnazlık geliyor. “Madem öyle bu ekmeği de buraya dönünce yerim” diyorum. “Fesuphanallah!” çekiyor babam.

Babana şarkı hizmetini çıkarınca annen çok ağladı. Kıyruklardan söz edildi ona, yolun çok uzak olduğundan, kıştır kıştır kesilseniz haberinizi on beş gündün önce alamayacaklarından. Oysa öyle olmadı. Yeşil bir kentti senin Diyarbakır’ın. Teyzelerle amcalar siz hep kolladı. Annene “emanet” dediler. Baban nöbete kaldığında akşamları “Yenge korbmayasan sakkın, biz burdayız ha” dediler kapıya gelip. Minibüste “baci”nın yanı hep boş kaldı. Kimse başını kaldırıp yan gözle bakmadı ona. Ne gördüyseniz bürmetten, acımadan, kollanmaktan, sevgiden ibaretti.

Yumuşacık bir kucakta açıyorum gözlerimi. Hava aydınlanmaya yüz tutmuş. Otobüs durmuş. Zıplayıp oturuyorum teyzenin kucağında.

- Uyandın mı gurban?
- Uyandım. Neden durduk?
- Teker patlamış.

Yüzümü cama yapıştırıyorum. Kar durmuş. Beş-altı adam var tekerle uğraşan. Aralarında babamı görüyorum. Yaşasın. Aşağıya ineceğim.

Kardeşim hâlâ uyuyor. Zaten o bir uyudu mu top atsalar uyanmaz. Nasıl kıskanacak aşağıya indiğimi duyunca. Annem de uyuyor. Gitme diyemez bana.

“Bi dakika” diyorum teyzeye. “Nereye?” diyor. Yalan atıyorum: “Çişim geldi.”

Babam beni görünce kızacak, biliyorum. Olsun. Ona da “çişim geldi” derim. Azıcık dışarıda dursam yeter bana. Biraz nefes alırım, belki koşarım bile.

Gidip elini tutuyorum babamın. Kızmasına fırsat kalmadan aynı yalanı söylüyorum. Sesini çıkaramıyorum. Tam o sırada köpekleri görüyorum.

- Baba, köpeklere bak!

Babam “Çabuk yap çişini” diyor sadece. Diğer amcalara bir şeyler söylüyor. “Hep olur buralarda” diyor amcalardan biri. “Gelmezler, merak etme.”

Köpeklerden en önde olanı başını havaya kaldırıp uluyor. Ne kadar büyük köpekler ama bunlar. Sesleri de bir garip. Hava çok soğuk da ondan mı böyle kızgınlıkla bağırıyorlar?

- Yazık di mi baba onlara da? Üşüyorlardır di mi?
- Hı, çok yazık. Hadi gir bir an önce içeri, sen de üşüyeceksin.

Teyzenin verdiği dürümden kurtulmak geliyor aklıma.
- Baba aç bu köpekler, dürümü onlara verelim mi, hı?
- Tövbe, tövbe!

Tekeri onaran amcalar gülüyor bana. “Hadi gir içeri çabuk” diyor babam. Kös kös otobüse binyorum yeniden.

Ne zaman hava bozulsa, için üşüse o kurt sürüsü gelecek aklına artık. En öndekinin havaya dikilmiş başı. Otobüsün patlamış tekerleği. Uçsuz bucaksız görünen o beyazlıkta tekeri onarmak için uğraşan bir avuç insan.

Kardeşim iki koltuğu da kaplamış. Annem öbür ikili koltuğa uzanmış. İkisi de uyuyor hâlâ. Yanlarına gidersem uyanacaklar. Teyze parmağını dudağına götürüp “Sus” diyor bana. Eliyle gel gel ediyor. Utana sıkıla tekrar kucağına çıkıyorum.

- Yaptın mı çişini?
- Hı!

Yapamadım. Yoktu ki zaten. Babam hemen yukarı çıkardı beni. Koşmama izin vermedi. Somurtacağım işte ben de.

- Ne yapirler dışarda? Teker olmuştur?
- Bilmem. Babam köpekleri görünce hemen yukarı çıkardı beni.
- Ne köppeği gurban? Bu ıssız yerde köppeğ mi olur? Gurttur onlar.

Ben kurtları gördüm demek! Onun için babam aşağıda durmama izin vermedi. Ya gelirlerse babam aşağıdayken? Ya yerlerse onu? Sonra annemi yerler. Kardeşim tombul. Onu da yerler. Ben sıskayım belki beğenmezler beni. Ama açlarsa çok, beni de yerler.

Ağlamaya başlıyorum.

- Şşş! Herkesi uyandıracaksın! Ne var durup dururken ağlayacak?
- Ya babamı yerse kurtlar? Gelsinler teyze, ne olur git söyle babamlara. Otobüse binsinler.
- Delinin zoruna bah! Gız, bu kadar çoh insanın yanına yanaşır mı hiç gurtlar? Bişey olmaz, merahlanma a gülüm.

Yıllar sonra bir gün genç bir adam masada yanına oturup ağlayacak. Sarhoş. “Yanımda vurdular arkadaşımı abla” diyecek sana. “Nasıl acı bilemezsin. Gözünün içine bakarken can verdi.” Yumruğunu masaya vuracak. “Orası senin bildiğin yer değil artık.” Oysa iki yıl önce “ora”ya giderken sıkı sıkı tembiblemiştin ona: “Ben zamanında aptallık edip yememiştim,

aman sen kaçırma teyzelerin sana vereceği çiköfteleri, sac ekmeceklerini, kebabları. Hâlâ duruyorsa Şeyhmus’a git. Baklava ye.”

- Açmısan? Bi dürüm daha yer misen?

Hem de nasıl açım teyzecim. Ama yemem o dürümden. Annemin patatesli ekmeğinden olsa yerdim. Ama o dürümden yiyemiyorum işte. Ayıp, biliyorum ama elimde değil.

- Yemem, teşekkür ederim.

- Ama bah yemezsen büyümezsen. Sonra böyle güççüg galırsan. Bak gurtlar ne gadder büyük. Neden? Hı? Her şeyi yemişler de ondan.

- Teyze, onlar bizi de yer mi?

- Seni begenip yemezler. Bacini bilmem ama.

- Onu da yemesinler!

Ağlıyorum işte teyzecim. Kardeşimi kurtlar yemesin. Beni kızdırıyor hep. Benden daha akıllı. Annemle babam onu daha çok seviyor. Ama kurtlar kardeşimi yemesin. Ben onsuz ne yaparım?

- Ağlama ha gurban. Aaa, tüh tüh! Şagga yaptım gız! Gorbma gurtlar yemez gardaşını. Ama sen şu elmayı yiyiver bari.

Bilmediğin o dilde küfürler savurarak peşinden koşturuyorlar kardeşinin. Hepsi erkek. Ellerinde çatapat. Kızın kafasına geliyor çatapat, ortalığı yanık bir saç ve et kokusu alıyor. Taş yapıştırıyorsun sen de kafalarına. “Polise söyleyeceğim hepinizi!” Çocuklar taş değil ama polis korkusundan kaçıyorlar. Kardeşin ağlıyor. Sarılıyorsun ona: “Ağlama, yok bir şey.” Kardeşinin başındaki o bir lira büyüklüğündeki yanık yerden saç çıkmayacak bir daba.

Suçlusu sensin o yaranın. Verdikleri ekmeği yemedin! Kestikleri karpuzla elini sürmedin! Kapanmayacak o yüzden kardeşindeki yara da! ♪

Süt dişi

Akşamları geçiyorum
 Bir kıtadan diğerine
 Sinsi bir timsahın
 Gözleri gibi geliyor
 Şehrin iki yakasında yanan ışıklar

Acırım haline
 Bir tanecik süt dişi vardı
 Onu da çürüttüler para niyetine.

Murat Sayım

dörtlük

dört diyorum ulan
 dört yanımda
 dört başlı umutsuzluk
 duyuyon mu ulan
 senin başın
 kaşın
 hatta
 tövbe tövbe
 kuştüyü
 yastıklar içinde
 yüzüstü yatağa sürtmekte
 önümde uçurum ulan
 bayar caddesine bakıyor
 dört yanı
 kat kat
 apartlar sarılı
 göğe değil
 aşağı kasımpaşaya
 uzanıyor
 sallanıyor
 şeyler gibi
 tövbe tövbe
 anlayacağın sarhoşum
 hatta elim kaysa
 sana da kuştüyü yastığa da
 çığlık gibi yellenip
 yellere karışacam
 dört diyorum ulan
 hadi bir yanım duvar
 üç olsun
 üç yanım umuttan
 yoksun

Baran Esmer

SEVİLMİYEN

I

Doğup eksildiğimiz yerde
Etrafımızı çevreleyen
O medar iklimde
Elimizde
Eteğimizde
Pek sevmezler bizimkileri
Soba bacalarının uzun direkleri dibinde.

II

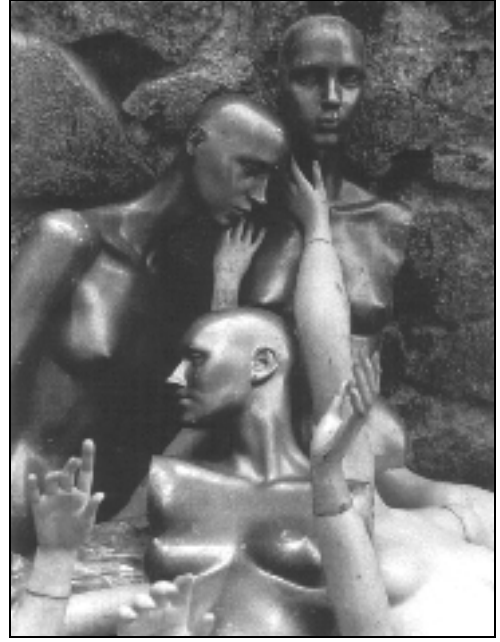
Ardımızda kuru ayaz sözler;
Duyarız
Üç kağıtçı dediklerini
Serseri
Çırpıcı derler
Yine duyarız
Ve durmadan kamburlaşan sırtımız
Eski naçar bir gömlek eğninde
Serilir gözlerimiz
Ayaklarımızın pençesine.

Utancımızdan değil eğikliğimiz
Eğilmemiz utanılacak bir iş değil
Biz dünyadan teğet geçenlerdeniz.

III

Doğup eksildiğimiz yerde
Pek sevmezler bizimkileri
Taşa tutulur kapılarımız her gece
Kazasız belasız
Düşman edildiğimiz sipere
Eksik değilse de güneş
Anca girebiliriz gönlümüzce

Karadan bile kan akıtan kar
Bardan bardan yağar üstümüze
Yağan yağmur dilsiz
Taşan nehir sanki bizim işimiz
Oysa bu hummalı yolculukta
Sürüklenip ufalanan da biziz

IV

Doğup eksildiğimiz iklimde
Pek sevmezler bizimkileri
Yamaçlarından geçtiğimiz evlerin
Camda vurulmasın diye sureti
Toprağa gömeriz gölgemizi
Yine de yetişemez boyumuz
Kendi gerdeğinden sürülüp
İffeti mahfuzmuş gibi
Nadasa bırakılmıştır erkekliğimiz.

V

Onlar;
Siyah – beyaz
Ve sarı renkleriyle
Prangaya vurmuşlardır derimizi
Gören serenini çevirsin diyedir niyetleri
Kızıp
Kızamadığımızdan değil
Sırf bu yüzden
Sevmeyi ertelemiştir yüreğimiz
Nefretse;
Sırt çevirmişiz yüzüne
Körlüğümüz duygusuzluğumuzdan değil
Açız her ikisine de...

Erkan Doğanay

ZAMAN AŞAN SEVGİLER

1. hayır eski zamanlar

bulutlara aldan aldanırsan
ada her yandan yeni rüzgârlar alır
balıkçı takaları bir gider bin gelir
karanfilli balıklar takılır ağına

fısıltın yankılanır gecenin kulaklarında
derman damıtırsın gökkuşağından bir sabah
bir elinde su, bir yanın ışık
öylece durursun insanlık sokağında

2. bugün

babaların sevgisi ekmeğe döndü
yıldızlar düşerken akşam sofralarına
okul yollarına çocuklar koşar uykusuz
aşk şarap veda etti ekmek kavgalarına

3. gelecek zamanlar

dooost, dost!
mavilerdi sevdiğin kaçış kapısı bir zamanlar
allara kulak verişin mazi oldu
pullara dikme gözün dost

haşhaş tarlalarında oynasır tarla kuşları
izin kalmadı kara toprakta, muradın
eski havalar düştükçe yadına
içi yanar şimdi di'li zamanların

sen
minik ellerine sığmaz sevgileri deren
ve şimdi gözlerinde yaş
günahsız ömrüne af dileyen çocuk
öperim gözlerinden

masallarda şimdi miş'li zamanlar

sarsıldıkça yalan derinden
bugün çukurunu doldurdukça
gözün kese dost yarınları
geçmişte bırak çürükleri daim
sen erişilmeze uzat ellerini
çünkü
yaşamın özü
yeni sevdalarda gizli

Sedat Demirkaya

YOLLAR FASILASI

Çırpınıp kalesinde kalışın
Acımanın ve
Esaretinde güzel gözlü
Al yanaklı bir yıldızın
Takılınca soruldu bana

Akşam?

Kaç fasıl sonrasızlık içtin sen?

Akşam?

Dediler:

Pare pare salınır ölüm...

Yavaş gel, dediler:

Tikanır yollar burada
Uzar ağıtlar;

Dediler:

Vakit yok ağlamaya
Sen git,
O...

“O” dedim:

“O nasıl olsa gelir!”
dediler.

Ben hep bekledim;
Onlar hiç gelmediler:

Yollar, dedim:
Gittim ve bittiler

İlker Balkan

Mendiller Kuduruyor

zaman sallanıyor bir saatin sarkacında
ağlayamıyorum
mendiller kuduruyor gözlerim durdukça

içim denizin
kumlarını okşuyorsun usul usul
ellerin kenetleniyor bir yerlerde
biliyorum ağlayamıyorsun sen de
orada da mendiller kuduruyor

boylu boyunca uzanıyor sessizlik
gözler fısıldaşüyor
her birimizin bakışı asılı kalıyor vitrinlerde
biliyorsun aşk susuyor kilitleniyor dillerimiz
yalnızca mendiller bağıra bağıra konuşuyor
aldırma nasılsa kuduruyor onlar da!

Şakir Özudođru

AŞK

aşk
zemherilerde bile
kelebek olmaya heveslenecek kadar
çocuk tutabilmektir
kalbi

Ergür Altan

BELKİ TEKRAR...

belki tekrar yazarım
ilham'la kumara oturur,
bir dörtlüğüne
zar atarım.
belki tekrar yazarım
ve hepsini yırtarım.
sonra bin dilek tutup
yırtıklarımı yazarım.
belki tekrar yazarım
belli olmaz...
belli olur!
şair:
sözcüklerin kazdığı
bir uçurumdur
kanar durur
yazar durur.

Mayıs 2001

Hakan Kuriöđlu

KOLİBRI

Kuşlar nereye uçtuklarını bilirler mi?

- Kolibri. Dünyanın en küçük kuşuymuş. En kavgacı olanı. Biliyor muydun?

- ...

*Battaniyemin altında. Ellerim.
Oynamayı sevdiğin. Hâlâ.*

- Geçen gün Eminönü vapurundaydım. Martılar. Deli gibiydiler. Elimde simit. Yiyemedim. Açlık yaktı. Midemi. Eve gelene dek. Hepsini onlara verdim. Korktuğumdan. İstedğimden değil. Bir bakışı vardı ki birinin. Sonra hepsinin. Sürü halinde. Bana sandım. "Simide," dedi, "simide bakıyorlar, birazını versene." Emreder gibi. Göbekli. Kanım kaynamadığından hiç. Konuşmadım. Dedğini yaptım. Bir üşüştüler.

- ...

- Açlıklarına kanat çırpıyorlar.

- ...

- Kolibri aşk savaşçısıymış. Aslında erkek kuşların çoğu aşırı derecede dövüşmeyi seviyormuş.

- ...

- Belki de sevdiklerinden değil, bir zorunluluk onlar için. Hani derler ya, 'Aşk mevsimi dövüşme mevsimi' diye. Derler mi? Yoksa uydurdum mu?

- ...

- Kuş türlerinde de böyleymiş. Âşık olmak dövüşmek ve savaşmak demekmiş. Kolibri en küçük kuş olmasına rağmen tüm kuşların içinde en yaman dövüşeniymiş. Eşi için ölümü pahasına dövüşürmüş.

- ...

- Dönüş adlı öyküde diyordu, "İnsan savaşmayı seçmez, savaşmak için doğarmış." Ya kuşlar?

- ...

- Susuyor, susuyorsun hep... İlgini çeker mi: Dante ve arkadaşları Dolce Stil Nouvo'da aşka dinselliği ve kutsal sezgileri yüklemişler. Elimdeki kitap. O söylüyor. Ben değil. Aşkın ilkçağlardaki doğallığı ortaçağlarda kutsal bir yöne doğru kaymış. Rastlamadım o kitapta aşk savaşlarına.

- ...

Kitap okumamı seversin, dinlemeyi.

- Ses ver ne olur, ses... Kızma bana... Benim suçum değil!..

Israrla susuşun...

- Görmedim onu! Görmedim! Görmedim! İzin vermezdim. Görseydim. Mutfak penceresinden girmiş. Hep kapalı tutardım oysa. Zarar gelmesindi. Pençelerden. Size. Nasıl da attı. Önce tırnaklarını. Sivri. Demirlere tutunup. Sarsaladı. Kafesle devrilen gümbürtü! Yere. Hemen fırlamayacaktı o da! Açılan kapıdan. Simit de yoktu ve dövüşmeye bir sebep. Neyeydi bu kanat çırpış? Bilmedi miydi patileri düşman diye? "Pissst, pist!" Avazım çıkmadı. Pençeler demirden. Bırakıp kendini. Karıştı çırpışa. Kanatlardaki. Dindirdi hareketi. Seninkiler çırpıkça, kafeste hâlâ, rüzgârlı bir ses yayıldı. O anda yerden boğuk bir 'cik'. Çıksa da duyulmadı eşinden. Yitti rüzgârında. Dudaklarımın arasındaki 'pissst'im. Dügümlendiğinden.

Pelin Erdoğan

Tutulduğundan elim kolum olduğu yerde. Kovamadım ben de pençeleri. Senden kaçtı sonra, korktu: Ne yazık, geciken bir savaş! Nasıl çıktın öyle mermi hızıyla yuvandan! Üstüne doğru pençelerin. Korkusuz. Ötmesi için eşinin. Kaşıtması başını yeniden. Sana. Dügümünü çözmesi kocaman 'pissst'im. Nihayet duyulan! Uzaklaşan patilerin sesi. Tıpır tıpır!.. Geride kalan tablo: Mavi sarı tüyleri. Eşinin. Yerde. Kanla karışan. Suçlusu benmişim gibi. Hiç bakmayan bana. Susan çehren. Israrla devam eden. Susamayan 'pissst'lerim!

*Aşk savaşına şahit olduğum o gün.
'Kolibri' dedim sana.*

YALANSIZ AŞKLARIN DOLMUŞU

nasıl bilecektim beklemenin kaderim olduğunu
gördünüz elim kolum bağlı söndü gençliğim
nihilist sancılardan sonra kabul ettim tutsaklığı

o zamanlar tuhaf yağmurlar biriktirirdim
heyelan gibi bir serüven kopardı içimden
ayılınca anlardım babamdan utandığımı

beklemelisin ama esrarsız ve riyasız günleri
yalansız aşkların dolmuşu olmalısın derdim

ocak 2002

Tolga Yıldız

Siyah simsiyah

sustu sesler...
önce karanlık bir ormanın ilk fısıltılarını dinler gibi...
ve şehre bir yağmurun ilk damlaları düşerken...
ortasında erdemli kentlerin
bir park yerinde tecavüze uğrayan bir kadının ağzından sustu sesler
önce çığı besledi
sonra
bir çığın düştüğü yer gibi gömüldü sulara
ses oldu...
çığlık sustu...
aşk küstü...
sus-tu sesler.
bir kentin orta yerinde
bir kadın çığığında dahi ağlamak olmadı.

Ali Murat Irat

AYKIRISANAT DERGİSİ ÖYKÜ YARIŞMASI

ÖYKÜLER:

- Konu serbest olup, hiçbir yerde ödül almamış tek bir öykü ile katılabilir.
- Çift aralıklı daktilo veya bilgisayarla yazılmış ve en fazla 3 sayfa olacak.
- 7 adet çoğaltılarak gönderilecek.
- Yazarlar gerçek adları ile yarışmaya katılacaklar. Varsa yazarlık adları parantez içinde belirtilecek.
- Kısa özgeçmiş, adres, telefon, varsa faks ve bir adet vesikalık fotoğraf gönderilecek. Üzerine 'bilgiler' yazılı bir zarfa konulacak.
- Öyküler ve bilgiler ayrı bir zarfa konularak üzerine "AYKIRISANAT kısa öykü yarışması" ibaresi yazılıp PK 1048 Gar/Adana adresine gönderilecek.
- Başvurular posta ile yapılacak. Kayıplardan ve gecikmelerden dergi sorumlu tutulamaz.
- Süre 1 Kasım 2002 – 30 Nisan 2003 tarihleri arasındadır. Sonuçlar mayıs sonu açıklanacaktır.

ÖDÜLLER:

Birinciye 25 kitap ve kazandı belgesi, ikinciye 20 kitap ve kazandı belgesi, üçüncüye 15 kitap ve kazandı belgesi, 1 kişiye Aykırısanat Dergisi Özel Ödülü verilecektir. Jüri dilerse öyküye katkılarından dolayı özendirme ödülü verebilir. İlk üç dereceye girenler Aykırısanat Dergisi'nin bir yıllık ücretsiz aboneli olacaktır.

JÜRİ ÜYELERİ:

Mehmet Aydın, Öner Yağcı,
Lütfiye Aydın, M. Demirel
Babacanoglu, Arslan Bayır,
Tacim Çiçek, Mehmet Kansu

DİREKT İLETİŞİM:

0532 409 4521

Adından Utanan Çocuk

önce O geldi.
yaşın işlemeli, çiçek bozğu yüz
çocukluğundan bir mimoza demeti
bir iki terli atlet ve
keten tohumu kaynatan annesinin sesi ile
önce O geldi.

henüz bilmiyor öldüğünü.

önce O geldi.
tarihini karıştırmış pazarların
farkında değil yerleştirdiği kalabalığın
bir ağız ve içinde çürümüş diller
çocukluğunu hayat bilgisi dersinden
hatırlıyor ve açlığı

henüz bilmiyor öldüğünü.

önce O geldi.
annesinin eteklerinden bir parça
kumaş, kan; bir parça can
bir gecenin hazandan kaldığına bakmak
baktığı yerde bir kelebek gibi kalmak
kozasından çıkmalı kaç saat oldu
kaç kanat çırpışı kaldı geriye

henüz bilmiyor öldüğünü.

önce O geldi.
“mayınlı tarlalar güleç olur” diyordu
oyun parkında salıncak kapmak için
dalardınız oraya
ve uçan balonlara tutunurdunuz
ne de küçükmüş dünya

henüz bilmiyor öldüğünü.

önce O geldi.
annesinin elini yeni bırakmış gibi hüznün
kendi adını ilk kez unuttuğu içindir mutlu

önce O geldi, sonra adaşları
horoz şekerlerine güldüler birlikte
ve hayat bilgisi dersine

henüz öğrendi öldüğünü.

ilkın annesini düşündü
ve adını seslenen annesini

analar
analar Savaş koymayın çocuklarımızın adını
bir gülün üzerine basmış gibi
cezalandırıyor onları ölüm.

Betül Dünder

MEKTUP

Sinem Şık

Doğanın hareketli döllerinin kar gibi yağdığı günlerdi... Sonrasının koca boşluklar olduğunu bildiğim, söylemeyi istediğim birçok şeyden vazgeçiyordum. Keşfedilen her yeni şey hızla eskiyordu, oysa ben bıkmak istemiyordum. “Hep bir sonraki sayfayı merak etmeli, dikkati hep uyanık tutmalı” diyordum kendi kendime. Gördüğü her şeyi, önemli-önemsiz ayırt etmeden koklayan bir kedinin burnu ya da etrafında dönen dolanan her şeyi yutmaya hazır kuru bir sünger gibi.

Sözde hiçbir şeyin nedenini sormayacaktım. Geceleyin, bir denizin içinde uyuduğumuzu hayal edecektik birlikte. Gözümüzü kapatınca, karanlıkta deniz kabukları batacağı ayaklarımıza. Yüzümüzün çukurlarına deniz suyu dolacaktı. Her şey, olabildiğince-alabildiğine mavi olacaktı. Daha az hayat geçip gitsin diye yanından yavaşlayacaktın. Kimsenin bilmediği öyküler anlatacaktın, ama iki nokta üst üstelerinin ne dediği belli olmayacak, virgüller cümleleri yanlış yerde kesecek, söylediklerin eksilip gelecekti. Kısa, küçük döngüler kuracaktın, başı sonda, sonu ortada. Duymak istedikçe susacak, ben de aklımdan geçenleri yüzünde okuyacaktım.

Çok kişilik üçgenlerin içinde, dünyanın merkezine inen lavlı yollar var önümde şimdi. Zamanın üstünde iz bırakmadığı yüzünse, hiçbir nehirde beslenmeyen bir dağ başı gölü artık . Şaşırtıcı olan, akıl gibi, kendi kendini birleştiren vücudun da bir hafızası varken, ve bu yüzden karnımda beklenmedik anda açılan bir yarık bile, ben ölene dek silinmeyecek bir kalıntı, bir ayıp, yüzümü kızartacak eksilmiş bir detay olup çıkıvermişken, yüzünün büsbütün her şeyi unutmuş olması. Sanki şimdiye kadar hiçbir şey kaybetmemiş, hiç geç kalmamış, kaçırdığın hiçbir şey olmamış gibi kaygısız gözlerinin ardından bakıyorsun etrafına. Adımlarına sadece kendini katıyorsun ve ben, yol boyunca hep geride kalıyorum. Tahammülsüz ve arsızca sabırsız ve bir de, aynı anda hem çok yakın, hem çok uzak olmak isteyecek kadar kararsızım. Söyleyeceklerini daha ağzından çıkmadan tahmin etme, olup bitenlerden habersiz gibi gözükme, kurgusu, olay örgüsü olan şeyler yazma egzersizleri yapıyorum. Ama kolay bir iş değil. Bir süre sonra yorulacağım ve istediğin gibi uzaklaşacağım içinde olmaktan ölesiye korktuğum hayatından... Çünkü, en azından, senin için hep bir şeyler yazabilecek kadar geride durmam gerektiğini artık biliyorum... ♣

SIĞ RÜYALAR

ak gömlek uykusunda sığ rüyalar
kapılar ah o kapılar hep kapılar

şehirler dizilir set çeker gelişine
dilim ah kanar dilim şiirlerime

kıydan ellerimi daldırısam suya
kopar ah elim kopar başka kıyıya

şiirsin ah hoş gelenim boş gidenim
ahlar içindeyim ah sensiz neyleyim

Ulaş Nikbay

HÜZÜNLÜ ŞİİRLER / 7

Odama çekildim. Hiç ses yok
Ne bir haber var dostlardan
Ne ölülerden bir işaret
Her şey her yer hem var hem yok

Ben nerdeyim. Ya suretim nerde
Şiirden başka alacağım yok
Kuşların bile kaybolduğu gökte
Bana bir şairin kefareti dense

Yastığımın altında kefen parası
Ömrüm bir mum ışığı kadar soluk
Şiirler ıssız dergi sayfalarında
Bekler sahilde ölümün sandalı

Kadıköy 2001

Nurullah Can

sırlamızı anlattığımız zamanlar vardı — yalanlarımızı paylaştığımız sırlarımızı. birbirimize bahsettiğimiz sahte hikâyelerimiz bir de, sevdalarımıza, umutlarımıza, hayallerimize dair. yağın yağmurların mutluluğu yansırdı suratımızda o zamanlar, gülümserdik hep birlikte: bakırdan suratlarımızın ortasında sigara sarısı dişlerimiz çıkardı. gece olurdu sonra, güneşin batışına ağlardık, mutluluk makyajı akıp, maskesi düşmesin diye silerdik karşımızdakinin gözyaşlarını. yıldız kokardı nefeslerimiz.

sizinle olmayan her an saplanan yeni bir bıçaktı kalbimi besleyen damarlara. bilakis, yalnızlıkmiş damarlarımda dolaşan ve yalnız olmayan tek şey bende yalnızlıklarımış yine.

“yalnızlıktan korkuyorsun” dedi biriniz sonra. düşündüm, aslında düşünmekten korktuğumu buldum. düşündüm ve o vakit anladım mahpuslukta olduğunu en büyük özgürlüklerin. kendimi azat ettim, hayallerimi sizin yalnızlıklarınıza mahkûm kılıp.

bir de şimdi sorun isterseniz, yılanları neden tutsak ettiğimi gözlerimde. vereceğim cevaptan korkun çünkü önceden bana sorduğunuz sorularda cevaplarım sizin kendinize vermek istediklerinizdi. artık kendi cevaplarımı veriyorum sorulara ve ancak yanıtlamak istedikçe. sevmiyorum, özlemiyorum kimseyi artık, duygusuzluğu yaşıyorum fırat'ın vadilerden çoşkun ama sesini duyuramadan akması gibi. peki siz de benim gibi duyabilir misiniz duygusuzluğu? benim gibi bakabilir misiniz gökyüzüne umutla, yıldızlar size inat başlarını kendi gökyüzlerinden indirmezken?

birlikte akmak aynı kayaların arasından —sizin gibi sevgisi hatıralara sığan insanlarla— ve birlikte delmek aynı taşı sabırla, benim seçimim değildi, emin olun. artık bırakın deniz tenimi öpse, güneş alınma dokunsa bile bana değmez. öyle bir tokat yedim ki lodosunuzdan, sormayın.

bilirsiniz eskiyi yaşadık yeni olmaya çalıştığımız zamanlarda bile. oysa ne kadar kalın bir halatla bağlanmışlarsa beni hatıralara o kadar büyük bir kuvvet onu koparan boynumdan. ağzıma bağladığınız gemi söküp attım işte ve ne limanlarınızda bir gemi ne de kalplerinizde beni hatırlatacak bir sevgi kırıntısı bırakmadan gidiyorum —sofradan ekme kırıntısı bırakmadan yarı aç kalkan birisi gibi— ve gökyüzümdeki bütün yıldızları ceplerime doldurup terk ediyorum yaşadığınız dünyayı.

bir tek elvedayı hak edebilseydiniz benden onu da esirgemezdim elbet ama siz bana geldiğinizde merhaba dememiştiniz hatırlarsanız. ben de hakkınızı verip iyi şeyler dilemeden terk ediyorum sizi. gittiğim yere gelirsiniz bilin ki oradan da kaçacağım.

bir şiirdiniz —zamanında— kahverengi solmuş yapraklarında çizgili şiir defterimin, sildim. yeniden yazmamak için defterimi sağlamca bir taşa bağlayıp hatıraların yaşandığı yerden denize attım.

“ayrılıklar gölgenin hükümdarlığıdır” demiştim yıllar önce:

“kahrolası ayrılık
kalemin
kahrolası gücü!” ♥

